

**BİREYSEL ÇALGI FLÜT
DERSLERİNDEGELENEKSEL TÜRK
MÜZİĞİNİKULLANILMA DURUMUNUN
İNCELENMESİ**

Ayşenur SAVURAN

Yüksek Lisans Tezi

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

2022

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**BİREYSEL ÇALGI FLÜT DERSLERİNDE GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİNİN
KULLANILMA DURUMUNUN İNCELENMESİ**

(Investigation of the Use of Traditional Turkish Music in Individual Instrument Flute Courses)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayşenur SAVURAN

Danışman: Doç. Dr. Ahmet FEYZİ

Erzurum
Temmuz, 2022

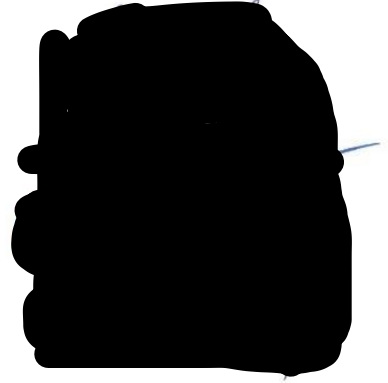
KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Ayşenur SAVURAN tarafından hazırlanan “Bireysel Çalgı Flüt Derslerinde Geleneksel Türk Müziğinin Kullanılma Durumunun İncelenmesi” başlıklı çalışması 04 / 07 / 2022 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Yavuz Selim KAFKASYALI
Kafkas Üniversitesi

Danışman: Doç. Dr. Ahmet FEYZİ
Atatürk Üniversitesi

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Koray ÇELENK
Atatürk Üniversitesi

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

.... / / 2022

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Bireysel Çalgı Flüt Derslerinde Geleneksel Türk Müziğinin Kullanılma Durumunun İncelenmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

... / ... / 2022

Ayşenur SAVURAN

Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecinin başından sonuna kadar ilgi ve alakasını, değerli bilgilerini benimle paylaşan, ihtiyacım olduğu her an tecrübeleriyle destekleyen, çalışmanın her aşamasını özenle inceleyen ve önerileriyle her zaman beni yönlendiren çok değerli danışmanım Doç. Dr. Ahmet FEYZİ' ye, anket sorularının kullanılabilirliği üzerine değerli görüşlerini belirten kıymetli flüt hocalarım Arş. Gör. Dr. Ferhat ÇELİKOĞLU, Uzm. Derya Can KARABULUT ve Erge KIZILTAN' a, araştırmanın istatistiksel uygulama ve çözümleme sürecinde desteğini esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Koray ÇELENK' e, araştırma sürecinde yapılan ankete değerli görüşleriyle katkı sağlayan flüt eğitimcilerine, araştırma sürecinde karşılaşılan aksaklıklarda telefon üzerinden içtenlikle yardımlarından dolayı eğitim bilimleri enstitüsü büro memuru Ayşe Demet Bindsen TOKSOY hanımefendiye ve her zaman arkamda olan biricik aileme sevgi ve saygıyla sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayşenur SAVURAN

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BİREYSEL ÇALGI FLÜT DERSLERİNDE GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİNİN KULLANILMA DURUMUNUN İNCELENMESİ

Ayşenur SAVURAN

Temmuz 2022, 51 Sayfa

Amaç:Bu araştırmada, Türkiye’deki üniversitelerin mesleki müzik eğitimi veren kurumlarında, bireysel çalgı flüt derslerinde Geleneksel Türk müziğinin kullanılma durumlarını betimsel olarak ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

Yöntem:Bu araştırma, oluşturulan problem cümlesini yanıtlama amacı ile tarama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın alt problemlerine ilişkin sonuçlara ulaşmak için Tekin (2019) tarafından keman çalgısı için oluşturulan anket, flüt çalgısı için düzenlenerek ve geçerlilik testi yapılarak, hazırlanmış olan flüt öğretim elemanları listesindeki katılımcılara mail yolu ile gönderilmiştir. Araştırmanın evrenini, Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında bireysel çalgı flüt derslerine giren öğretim elemanları oluşturmaktadır. Evrenin tamamı ulaşılabilir olduğundan örnekleme yer verilmemiş, gönüllülük esasıyla hareket edilmiştir. Elde edilen veriler ışığında mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında bireysel çalgı flüt derslerinde GTM’ nin kullanılma durumları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bulgular:Araştırmada kullanılan anket formundan elde edilen veriler doğrultusunda; Eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği bölümlerinde GTM’ye ilişkin öğelerin kullanım durumlarının diğer okul türlerine göre daha düşük olduğu anlaşılmıştır.GTM kullanımını açısından Sanat ve Tasarım Fakültesi, Konservatuvar ve Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi flüt öğretim elemanlarının, Güzel Sanatlar Fakültesi ve Eğitim Fakültesi flüt öğretim elemanlarına göre GTM’ye ait makam ve usûl kullanımını daha az gerçekleştirdiğini; makam ve usûl kullanımını en üst düzeyde gerçekleştirenlerin Güzel Sanatlar Fakültesi ve Eğitim Fakültesi flüt öğretim elemanları olduğu anlaşılmıştır.

Sonuçlar:Öğretim elemanı görüşlerinden elde edilen bulgulara istinaden bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde geleneksel Türk müziğinin kullanımının değerlendirilmesi sonucunda, öğretim elemanları tarafından bireysel çalgı flüt eğitimi dersinde GTM’ye ait makam, usûl ve formların ya hiç kullanılmadığı, ya da yok denilecek kadar az kullanıldığı; göçürme (transpoze) becerisini geliştirmeye yönelik herhangi bir çalışmanın yeterince yaptırılmadığı; GTM flüt icracılarına yönelik bir bilgilendirmenin yeterince yapılmadığı ve GTM’ye yönelik ders materyallerinin yeterince kullanılmadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: müzik eğitimi, flüt eğitimi, mesleki müzik eğitimi, geleneksel Türk müziği.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

INVESTIGATION OF THE USE OF TRADITIONAL TURKISH MUSIC IN INDIVIDUAL INSTRUMENT FLUTE COURSES

Ayşenur SAVURAN

July 2022, 51 Pages

Purpose: In this research, it is aimed to descriptively reveal the use of Traditional Turkish music in individual instrument flute lessons in institutions that provide vocational music education in universities in Turkey.

Method: This research was carried out using the scanning method with the aim of answering the created problem statement. In order to reach the results related to the sub-problems of the research, the questionnaire created by Tekin (2019) for the violin instrument was prepared for the flute instrument and its validity test was conducted, and it was sent to the participants in the list of flute instructors by e-mail. The universe of the research consists of lecturers who take individual instrument flute lessons in higher education institutions that provide vocational music education in Turkey. Since the entire universe is accessible, sampling was not included, and it was acted on a voluntary basis. In the light of the data obtained, it was tried to determine the use of GTM in individual instrument flute lessons in higher education institutions that provide vocational music education.

Findings: In line with the data obtained from the questionnaire used in the research; It has been understood that the use of GTM-related items in the music teaching departments of education faculties is lower than other types of schools. He realizes that he uses the makams and procedures belonging to GTM less; It has been understood that those who use the makam and usûl at the highest level are the flute instructors of the Faculty of Fine Arts and the Faculty of Education.

Conclusions: As a result of the evaluation of the use of traditional Turkish music in individual instrument flute education lessons based on the findings obtained from the instructors' opinions, it was determined that the maqams, procedures and forms of GTM were either not used at all or hardly used at all by the instructors in the individual instrument flute education lesson; that any work aimed at improving the transposition skill has not been adequately done; It is seen that there is not enough information for GTM flute players and the course materials for GTM are not used enough.

Keywords: music education, flûte training, Professional music education, traditional Turkish music

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	iii
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş.....	1
Araştırmanın Amacı.....	2
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi.....	2
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
İKİNCİ BÖLÜM.....	4
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	4
Müzik Eğitimi.....	4
Flüt.....	5
Flüt Eğitimi.....	6
Geleneksel Türk Müziği.....	7
İlgili Araştırmalar.....	7
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	10
Yöntem.....	10
Araştırma Modeli.....	10
Evren ve Örneklem.....	10
Katılımcılar.....	12
Veri Toplama Araçları.....	12
Süreç ve Uygulama.....	13
Verilerin Analizi.....	13
Araştırmacı Rolü.....	16
Geçerlik ve Güvenirlik.....	16

DÖRDÜNCÜBÖLÜM	23
Bulgular	23
1.Alt Problemlere İlişkin Bulgular	23
2.Alt Probleme İlişkin Bulgular	27
3. Alt Probleme İlişkin Bulgular	28
BEŞİNCİ BÖLÜM	31
Tartışma ve Sonuç	31
Öneriler.....	32
KAYNAKÇA	33
EKLER	36
EK-1	36
ÖZGEÇMİŞ.....	41

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Örnekleme Ait Demografik Bilgiler</i>	11
Tablo 2. <i>Geleneksel Türk Müziğinin Kullanım Durumunun Belirlenmesine Yönelik Olarak Dikkat Edilecek Ortalama Puan Aralıkları</i>	14
Tablo 3. <i>Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi sonuçları</i>	15
Tablo 4. <i>KGO Karşılaştırma Değerleri</i>	17
Tablo 5. <i>Anket Maddeleri KGO, KGÖ ve KGİ Değerleri</i>	18
Tablo 6. <i>Kaiser-Meyer-Olkin ve Barlett Sphericity Örnekleme Yeterliği Ölçümü Testi Sonuçları</i>	19
Tablo 7. <i>Faktör Analizi Toplam Varyans Açıklaması Tablosu</i>	19
Tablo 8. <i>Anket Maddeleri Döndürülmüş Faktör Matrisi Analizi</i>	21
Tablo 9. <i>Anket Cronbach's Alpha Güvenirlik Testi Sonuçları</i>	22
Tablo 10. <i>Bireysel Çalgı Flüt Eğitimi Derslerinde Geleneksel Türk Müziğinin Kullanımına Yönelik Dağılım</i>	23
Tablo 11. <i>Bireysel Çalgı Flüt Eğitimi Derslerinde Geleneksel Türk Müziği Kullanım Düzeyleri</i>	26
Tablo 12. <i>Okul Değişkenine Göre GTM Kullanım Düzeyleri Farklılıkları</i>	28
Tablo 13. <i>Bölüm Değişkenine Göre GTM Kullanım Düzeyleri Farklılıkları</i>	30

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Eğitim, insanların dünyaya gelişi ile birlikte çevresiyle ve birbirleriyle etkileşimi ile başlayan bir süreci içermektedir. Bütün düşüncelerin temelinde insan, eğitilmek ve eğitmek için çaba sarf etmektedir. İnsan varoluşundan itibaren ihtiyaçlarına göre davranış değişikliklerinde bulunmuş, hayatta kalmayı ve kendini idame ettirmeyi öğrenmiştir. Geçmişten bu yana değişen ihtiyaçlar yeni eğitimleri beraberinde getirmiştir.

Geniş tanımı ile eğitim, amaçlı ve bilinçli olarak istenen yönde bir kültürlenme, kültürleme ve kültürleşmeye ulaşma yolu olarak ifade edilmektedir. Bu süreç insan yaşamının neredeyse tamamını kapsar. Bu tanımlardan da anlaşılacağı gibi eğitim, temelde bir davranış değişikliği sürecidir. İnsanoğlu eğiten ve eğitilen bir varlıktır. Bu eğitimler içerisinde müzik eğitimi de kendine yer bulmuştur. Şengül ve Feyzi'ye (2016) göre; “Duyguların farklı yollarla ifade edilmesiyle ortaya çıkan kültürel kodların toplumsal yaşantı içerisinde en fazla yer edineni müzik kültürüdür ki; doğumdan ölüme kadar hemen her türlü sosyal olay içerisinde bu ifade tarzının yer aldığı görülür” (s. 1). Müzik hayatımızın her yerinde kendini göstermiştir. Gerek kalp atışlarımızda gerek doğanın içerisinde kendine yer bulmuştur. Bu bağlamda hayat ritim ile başlar. “Ses ile ritmin birleşmesinden müzik oluşur. Shumann, melodisi olmayan müzik, müzik değildir derken, ses ile ritmin birleşmesini kastetmektedir” (Demir, 2017, s. 25).

Sesler ile ritmin birleşmesini sağlayan müziğin en büyük yardımcılarından biri de çalgılardır. Bunlardan biri de araştırmama konu olan flüt çalgısıdır. Flüt çalgısı, gerek güzel sanatlar liselerinde gerek yüksek öğretim kurumlarında mesleki ve özengen olarak bireysel çalgı dersi olarak verilmektedir. Batı enstrümanı olarak verilmekte olan bireysel çalgı flüt eğitimi dersi günümüzde Türk müziği ile birlikte de öğretilme adımlarını atmaya başlamıştır. Türk müziği, dünya üzerinde köklü bir geçmişe sahip birçok kültürün senteziyle oluşmuş bir türdür. Ülkemiz gerek coğrafi konumu gerek verimli topraklara sahip olmasından dolayı yüzyıllardır farklı kültürlerle ve çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. Her alanda etkileri olduğu gibi, kültürlerin müziğimizde de etkileri olmuştur. Ayas'a (2018) göre; “Darülelhan Türkiye'nin modern anlamda ilk konservatuvarı olmakla birlikte, elbette Türk müziği eğitimi Darülelhan ile başlamamıştır” (s. 87) diyerek Osmanlı sarayları içerisinde müzik eğitim kurumlarının varlığına dikkat çekmiştir. Osmanlı Dönemi'nde batılılaşmanın başlaması ise Musika-i Humayun adındaki kuruma dayanmaktadır. Antep'in (2017) belgelerden elde ettiği

bilgilere göre; “Padişahlığın müzik kurumu anlamına gelen Musika-i Humayun’un, armoni ve filarmoni orkestraları, fasıl heyeti ve Müezzinan’ın ana kollarına (yapısıyla) ayrıca operet ve opera, ortaoyunu, tiyatro, karagöz-hokkabaz-kukla, cambaz gibi kollara sahipti” (s. 17) diyerek Osmanlı’da batılılaşmayı ifade etmiştir. Öner’e (2011) göre; Batıda ve Doğuda çoğu toplum müzik eğitim süreçlerinde ve müzik hayatlarında, kültürel müziklerine önemli ölçüde yer vermektedir. Bu müzikleri metotlarında, repertuvarlarında ve müzik öğretim programlarında etkili şekilde kullanmaktadırlar.

Çeşitli kültürlerde kullanılan bu müzikler, içinde yaşadıkları ve bireyi oldukları kültürün müziklerini ister istemez birbirlerine duyurmuşlardır. Ulusal kültürümüze katkı sağlayabilmek açısından Batı müziği enstrümanlarını Türk müziğimiz ile birleştirmek gözle görülür bir fayda sağlayacaktır. Bu bağlamda; GTM flüt eğitim ve öğretim süreci, uygulanabilirlik düzeyi ve çeşitli araştırmalara ne derece konu olduğunu tespit etmenin önem arz ettiği düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, mesleki müzik eğitimi verilen üniversitelerde, bireysel çalgı flüt derslerinde GTM’nin kullanılma durumlarını betimsel olarak meydana çıkarmak amaçlanmıştır.

Araştırmanın problem cümlesi “Mesleki müzik eğitimi kurumlarında verilmekte olan bireysel çalgı flüt derslerinde Geleneksel Türk müziğinin kullanılma durumu nedir?” olarak saptanmıştır. Bu kapsamda cevaplandırılmak istenen alt problemler ise şu şekildedir:

1. Bireysel çalgı eğitimi flüt dersinde geleneksel Türk müziği kullanımına yönelik öğretim elemanı görüşleri nasıl bir dağılım göstermektedir ve bu derste geleneksel Türk müziği kullanımı ne düzeydedir?
2. Bireysel çalgı eğitimi flüt dersinde geleneksel Türk müziği kullanım düzeyi Okul değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. Bireysel çalgı eğitimi flüt dersinde geleneksel Türk müziği kullanım düzeyi Bölüm ve Anasatları değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Bu araştırma, bireysel çalgı flüt derslerinde öğretim elemanlarının Geleneksel Türk müziğini kullanma durumlarını tespit ederek, GTM öğelerinin flüt eğitiminde ne derece kullanıldığı konusu aydınlatılacağı için, bir batı enstrümanı olan flüt çalgısını Türk müziği ile birlikte aynı çatı altında işleyen ender çalışmalardan biri olması bakımından önemli görülmektedir. Bu bağlamda; elde edilen veriler sayesinde değinilmemiş noktaların açığa çıkması ile birlikte

bilimsel anlamda yenilik getirileceği düşünölmektedir. Türkiye'deki flüt eğitimcileri ile öğrencilerinin kendi kültürlerinin yansımalarını gösteren müzikleri tanıma ve tanıtma açısından da bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünölmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma,

- Evrenin bütününe ulaşmanın rahat olmaması bakımından gönüllölük ile sınırlıdır.
- Pandemi dönemine denk gelmesi açısından bazı sınırlılıklar belirlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Müzik Eğitimi

Atatürk'e göre "Musiki, yaşamın sevinci, neşesi, ruhu ve her şeyidir." Bu sözleriyle müziğin, sanatın hayattaki önemine değinmiştir. Müziği, eğitim gibi insan hayatının olmazsa olmaz öğelerinden biri olarak görmektedir. Müzik eğitimi de hayatın kendisidir (Akkaş, 2015, s. 47).

Uçan'a (2018) göre müzik eğitimi, müziksel bir davranış kazandırma, davranış değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir. Bu süreç daha çok, eğitim gören kişinin (çocuğun/gencin, öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı baz alınarak ve bu temelden yola çıkarak belirli amaçlarla düzenli, planlı ve yöntemli bir yol izlenir ve belirli hedeflere ulaşılır. Müzik eğitimi süreci ile, birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili, daha verimli ve daha yararlı olması beklenmektedir (s. 11).

Müzik, günümüze kadar çeşitli cümlelerle tanımlanmıştır. En genel tanımı, duyu ve düşüncelerimizi ses ile anlatma sanatıdır. Kişiden kişiye değişen duyu ve düşünceler aslında bize, müziğin toplumlar ve kültürler arasında da değiştiğini söylemektedir. Müzik, insan ve kültür evriminin bir parçası olarak değerlendirilirse, bu bağlamda müziği kültürün bir parçası olarak ya da kendine has özellikleriyle bir kültür olarak değerlendirilebilir, en geniş anlamda müzik eğitimini şuurlu olarak, amaca yönelik ve istenen yönde bir müziksel kültürlenme, kültürleme ve kültürleşme olarak da tanımlayabiliriz. "Müzik manevi, kültürel ve evrensel değerlerin sanat yolu ile aktarılmasında mühim bir yer teşkil etmektedir" (MEB, 2016, s. 9). Öğrencilerin, müzik eğitimi yoluyla kendilerini tanıyarak çevrenin farkına varmalarında ve sanatsal bakış açılarının oluşturulmasında müzik dersi öğretim programları önemlidir. Bu programlarla birlikte "öğrencilerin kültürel değerlerini kabul ederek, evrensel değerlere saygılı olarak, kendi müzik kültürlerini ve dünya müzik kültürünü bilen, müzik teknolojilerini kullanabilecek yetkinlikte, estetik görüşe sahip, özgüven sahibi bireyler olarak büyümeleri hedeflenmektedir" (MEB, 2018, s. 12).

Müzik eğitimi ülkemizde ilkokul çağlarından itibaren başlamakta ve öğrencilerin, kişilerin isteğine, yeteneklerine bağlı olarak okul dışında amatörce ya da özel kurslar ile devam ettirilebilmektedir. Müzik eğitimi sayesinde kazanılan davranışlar çocukların genel eğitiminde de fayda sağlamaktadır.

Demir'e (2017) göre insan, doğuştan müziksel bir varlıktır. Toplum, doğuştan müziksel birer varlık olan insanlardan oluşmaktadır. Bireyi ve toplumu besleyen başlıca insanca yaşam ve kültür damarlarından birisi müziktir. Bu damardan akan müzik kültürü, kendine has bir kültürel öz sudur. Müzik eğitimi, bu damarı açarak işleyen ve geliştiren bir süreçtir (s. 21). Bu bağlamda insan ve toplum yaşamında vazgeçilmez bir yeri olan müzik, insanlık tarihinin varoluşundan bu zamana kadar apaçık bir eğitim boyutu, elverişli bir eğitim aracı, dokunaklı ve önemli bir eğitim süreci, kullanışlı bir eğitim ortamı, manalı bir eğitim içeriği ve mühim bir eğitim meydanıdır. "Geleneksel Türk müziğinin makamsal yapısı, Batı müziğinin ise tonaliteye dayanan yapısı bu müziklerin en temel özellikleri olmuş hem Türk müziğine, hem de Batı müziğine gelişmeye açık yeni boyutlar kazandırmıştır" (Tarkum, 2018, s.31).

Flüt

"Tarih içerisinde ilerlemesini sürdürerek günümüze kadar gelen flüt çalgısı, dünyada olduğu gibi ülkemizde de, genel müzik eğitimi, mesleki müzik eğitimi ve özengen (amatör) müzik eğitimi içerisinde, eğitimi yapılan ve ün kazanmış bir enstrümandır" (Türkel & Şen, 2015, s. 2). Bundan dolayı bandolarda, orkestralarda ve çeşitli müzik topluluklarında yer bulabilmiş bir çalgıdır. Flüt çalgısı, çeşitli değişimler göstererek ilkel toplumlardan günümüze kadar gelmiştir. "Orkestraların vazgeçemediği bir enstrümanı olan flüt, ortaya çıktığı zamanlardan bu yana dünyanın en çok kullanılan üflemeli çalgılarından birisi olmuştur" (Nacaroğlu, Kalkan & Güven, 2019, s. 17). Ülkemizde müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitimi içerisinde flüt eğitimi yer almaktadır, "enstrüman eğitiminin bir kapsamı olan flüt eğitimi, flüt çalmayı öğrenebilme, flüt çalmayı geliştirebilme, çalgıyı etkin kullanabilme aşamalarını yerine getirecek şekilde sürdürülen, öğretim görevlisi ile öğrencinin iletişim ve etkileşim içerisinde meydana getirdiği bir eğitim sürecidir" (Cüceoğlu, 2006, s. 594).

Flüt çalgısı, ilk çağlarda tahta üflemeli çalgılar arasında yer alan ve Batı müziğinin önemli enstrümanları arasında olan bir çalgıdır. Tarih içerisinde gelişme göstererek çeşitli materyallerden sonra metal varlığını almıştır. Flüt ilk keşfedilen üflemeli çalgılardan birisidir.

Arslan ve Sarıboğa, (2012) ilk çağ uygarlıklarında insanoğlunun, içi boş kemiklere, boynuzlara, ağaç parçalarına, bambuya ya da deniz hayvanı kabuğuna doğada duyduğu sesleri hem korunma içgüdüğü hem de merak duygusuyla tesadüfen üflemesi flüt benzeri çalgıların icat edilmesine neden olmuştur. İlk çağ uygarlıklarında tek ve iki notalı deliklerden oluşan düdük benzeri bu ilkel çalgılar flütün atası sayılabilir (s. 134).

"Flüt enstrümanı ile ülkemizde ilk kez 1826 tarihinde Nizam-ı Cedit Bando takımında karşılaşılmıştır. 1831 tarihinde kurulan Müzika-i Hümayun'un başkanı olan İtalyan flütist Guseppe Donizetti ile flütçü Ahmet Necip Paşa tarafından ilk eğitimler verilmeye

başlanmıştır” (Üstün, 2010, s. 106). Günümüzde ki Cumhuriyet senfoni orkestrasının temelleri bu şekilde atılmıştır.

Flüt Eğitimi

Flüt, Avrupa müzik çalgısı olmasından dolayı ülkemizde flüt eğitimi, batı müziği formları temel alınarak verilmektedir. Fakat flüt çalgısının Türk müziğinde kullanılan bazı üflemeli çalgılar (ney, kaval vb.) ile tını yakınlığı olması, flüt ve Türk müziğini birlikte düşünmemizi sağlamaktadır. “Türklerde üflemeli çalgıların başlangıcının Orta Asya zamanına uzandığı görülmektedir” (Kurtaslan, 2010, s. 3). Atatürk, ulusal kültürümüzü üst düzeye çıkarmamızın yollarından birinin ulusal müziğimiz ile olacağını savunmuştur. Flüt çalgı eğitimi verilirken batı müziğinin gerekliliği yanında kendi öz müziğimizin zenginliği düşünüldüğünde flüt eğitimi içerisinde Türk müziğine yeterince yer verilmediği görülmektedir. Flüt eğitimi alan bireylerin çalgı üzerinde ki tekniklerini geliştirebilmeleri ve karşlarına çıkacak olan problemleri çözüme kavuşturabilmeleri için birçok aşamadan geçmeleri gerekmektedir. Flütü doğru kullanabilmeleri için öncelikle düzgün bir duruş ve çalgıya özgü tutuş, dudak pozisyonu, dil teknikleri, üfleme, doğru nefes alma tekniği, parmakların perde üzerinde duruşu gibi konular üzerinde önemle durulmalıdır. Parasız’a (2009) göre enstrüman eğitimi zorlu ve uzun bir süreç olmakla birlikte, beraberinde planlı, sabırlı ve özenli çalışma gerektiren bir yoldur (s. 19). Bu bağlamda flüt eğitimini alan kişilerin büyük bir özveri ile doğru biçimde çalgılarına gereken özeni göstermeleri gerekmektedir.

Müziksel becerileri edindirmeyi hedefleyen flüt eğitiminin öğrenme alanları ve bu alanları oluşturan hedef davranışların edindirilmesi düzenli ve programlı bir şekilde günlük çalışma yapılarak ve pratiğin arttırılarak ilerlemesiyle hedefine varacaktır (Üstün, 2019, s. 593). Parmakların flüt çalgısı üzerinde rahat ve hızlı hareket edebilmesi, diyafram nefesinin kullanılabilmesi açısından günlük çalışmalarla pratiğin geliştirilmesine ihtiyaç vardır. “ Flüt eğitimi bireysel çalgı eğitiminin içerisinde olup öğretmen ve öğrencinin karşılıklı gerçekleştirdiği ve planlı olarak yürütülen eğitim sürecidir (Atak Yayla, 2000, s.10).

Flüt eğitimin Türkiye’de yaygınlaşmasını sağlayacak bazı önemli faktörler bulunmaktadır bunlardan bazıları mesleki müzik eğitimi veren kurumların arttırılması, bu kurumlarda ki eğitimcilerin sayıca arttırılmasının sağlanması ve nitelikli sanatçıların yetiştirilmesidir. Ayrıca Türk bestecilerin flüt çalgısına yönelik besteledikleri eserlerde olumlu katkılar sağlayacaktır.

Geleneksel Türk Müziği

Geleneksel Türk Müziği, köklü tarihi ve kültürel zenginlikleriyle birlikte toplumda yerini almış önemli müzik kültürümüzden biridir. Can'a (2009) göre; bizim kültürümüzün en önemli parçalarından biri Türk müzik kültürüdür. Farklı toplumların kendi kültürlerini yansıtan müzikleri olduğu gibi, Türk müziği de Türk kültürünü yani bizim toplumumuzu gösteren bir ayna gibidir. Türkiye, üzerinde yaşayan müzik türleri bakımından çeşitli ve zengin bir ülkedir. Müzik türlerindeki zenginlikler aynı zamanda ülkenin de kültürel zenginliklerinin bir göstergesidir (s. 64). Geleneksel Türk müziği, Osmanlı döneminden itibaren halk arasında ve üst çevrede gelişme göstererek çeşitli ortamlarda kendine yer bulmuştur. Dönemin saraylarında, konaklarında, tekkelerde, camilerde, köylerde, şehirlerde, kışlalarda ve sınır boylarında orta asyanın kültür çeşitliliğini içerisinde barındıran bir müzik türüdür.

Türk müzik tarihi genel olarak kabaca incelendiğinde zaman içerisinde büyük değişiklikler göstermeyen, kalıcılığını sürdürerek bazı unsurların bulunduğu görülmektedir. Bu unsurlardan en önemlisi geçmişten günümüze ve günümüzden de gelecek nesillere kültür aktarımını sağlayan eğitim sistemidir. Geleneksel Türk Müziği'nde yüzyıllarca kullanılan bu eğitim sistemine "meşk" sistemi denilmektedir. Behar'a (2014) göre; bundan çok eski tarihlerin öncesine kadar geleneksel Osmanlı/Türk musikisinin eğitimi ve aktarımı tamamıyla meşk adı verilen yöntemle gerçekleştirilirdi. Hem saz ya da ses öğretimi hem de öğrencinin bir eser belleği edinmesi meşk yolu ile gerçekleşirdi. Anlayacağımız gibi, meşketme süreci bütünsel bir eğitim sistemi ile birlikte Osmanlı musiki dünyasının iç dayanışma ve tutarlılığını sağlayan bir tür harç, bu dünya içerisinde pratik olduğu kadar sembolik işlevler de yerine getiren bir yol idi (s. 15). Meşk sisteminin kendi yerini yeni eğitim ve öğretim modellerine bırakması yaklaşık olarak 19. yüzyıl olarak ifade edilmektedir. Bu dönemin Türk müziği açısından önemli değişikliklerin yaşandığı bir zamana denk gelmektedir. 19. yüzyıla kadar kendi benliğini koruyabilmek ve gelişim göstermek için oluşturulan farklılıklar, Geleneksel Türk Müziğinde kültürel etkileşimlerin ağırlık göstermesiyle kendi içinde değişiklikler yaşamaya başlamıştır. Alimdar'a (2011) göre; makam müziğinde batı müziği çalgılarının kullanılması veya makam müziği çalgılarının Batı normlarından esinlenilerek dönüşüm göstermesi, makam müziğinin bestelerinin çok seslendirilmesi, marş ve oyun müzikleri gibi bazı formların ilgi görmesi ve en mühimi müziğin profesyonel bir geçim kaynağı olması ve bireysel performansın önceki zamanlara göre daha ön plana çıkmasıdır (s. 128).

İlgili Araştırmalar

Kurtaslan'ın (2010) yapmış olduğu "Flüt Eğitiminde Çağdaş Türk Flüt Eserlerinin Kullanımı ve Örnek Çalışma Egzersizleri" adlı doktora tezinde; çağdaş Türk flüt eserlerinin

güzel sanatlar ve spor liseleri ile müzik eğitimi anabilim dallarında ki faydalanma durumu, faydalanılan eserler içerisinde karşılaşılan güçlükler ve bu güçlükleri giderme hedefiyle yazılmış örnek çalışma egzersizleri sunulmuştur. Araştırmacı kaynak taramanın ardından Çağdaş Türk Flüt eserlerini tespit etmiş, belirlenen genel özellikleri sunmuş ve bu eserlere yönelik eğitimcilerin görüşlerine başvurmuştur. Örnek eserlerin tespiti ile birlikte egzersizlerin hazırlanmasının ardından bu egzersizlere yönelik görüşler alınmıştır. Araştırmanın sonunda örnek Çağdaş Türk Flüt eserleri için önerilen egzersizlerin son şekli sunularak değerlendirme aşamasına geçilmiştir. Araştırmada, anket, doküman analizi ve görüşme yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmacının Çağdaş Türk Flüt eserlerinin kullanımına yönelik olarak eğitimcilerin görüşlerine başvurması ve kullanılan yöntemlerden biri olan anket, yapılan bu araştırma ile benzerlik göstermektedir.

Yalçınkaya'nın (2010) yapmış olduğu "Flüt Eğitiminde Geleneksel Türk Müziği Eserlerinin Seslendirilmesine Yönelik Oluşturulan Etüt Yazma Modeli ve Bu Modelle Bestelenen Özgün Etütlerin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkileri" adlı doktora tezinde; GTM eserlerinin flüt eğitimine kaynak olabilecek şekilde seslendirilmesi için bir model ortaya çıkarmak ve bu model ile hazırlanan orijinal etütlerin öğrenci başarısı üzerine tesirini tespit etmek amacı ile yazılmış ve araştırma iki ana bölümde gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı ilk bölümde betimsel yöntem, ikinci bölümde deneysel yöntemi kullanmıştır. Çalışmada üniversitelerin flüt öğretim elemanlarına, var olan flüt eğitim programı ve bu programda bulunan Türk müziği konularının işlenmesine dair görüşlerini oluşturan anket formu yer almaktadır. Yapılan bu araştırma ile, öğretim elemanlarının görüşlerine başvurulması konusunda benzerlik göstermektedir fakat araştırma evreninin sadece üniversitelerin müzik eğitimi ana bilim dalı öğretim elemanlarından oluşması bakımından yapılan bu araştırma ile farklılık göstermektedir.

Türkel ve Şen'in (2015) yapmış oldukları "Türkiye'de Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda, Çağdaş Türk Müziği Flüt Öğretimi Uygulamalarına Yönelik Uzman Görüşleri" isimli makalede; mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda görevli öğretim görevlilerinin, Çağdaş Türk Müziği flüt öğretimine yönelik fikirlerinin tespit edilebilmesi ve bu öğretimin genel hatlarıyla değerlendirilebilmesi amacıyla yazılmıştır. Yazarlar araştırmayı betimsel yöntem ile gerçekleştirmişlerdir. Makalenin hazırlanma tarihi de göz önünde bulundurulacak olursa, yapılan bu araştırmanın yenilik katması ve Geleneksel Türk Müziğini incelemesi açısından farkı ortaya koyacağı düşünülmektedir.

Karşal, Bağcı ve Hüzmeli'nin (2018) yapmış oldukları "Türk Flüt Müziği ve Türk Bestecilerinin Flüt Eserlerine İlişkin Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi" adlı çalışmada;

Türkiye’de flüt branşında eğitim görmüş veya görmekte olan kişilerin Türk flüt müziğine ve Türk bestecilerinin flüt eserlerine yönelik farkındalıklarını incelemişlerdir. Araştırma betimsel modelde anket yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu araştırma ile yöntem açısından benzerlik göstermektedir fakat evren ve örneklem bakımından farklılık göstermektedir.

Tekin’in (2019) yapmış olduğu “Bireysel Çalgı Keman Eğitiminde Geleneksel Türk Müziğinin Kullanım Düzeyi Üzerine Bir İnceleme” adlı yüksek lisans tezinde; mesleki müzik eğitimi kurumlarında verilmekte olan keman eğitiminde GTM’nin kullanılma durumlarını açığa çıkarmak istemiştir. Araştırmacı tarama yöntemini kullanarak, bu kapsamda verilere ulaşma amacıyla bilgi toplama formu hazırlamış ve müzik alanında mesleki müzik eğitimi veren tüm okullardaki keman eğitimcilerinden veri toplamaya çalışmıştır. Ulaşılan verilerden yararlanarak geleneksel Türk müziğinin bireysel çalgı keman eğitimi derslerinde kullanım seviyesi belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan bu araştırma ile çok büyük benzerlikler göstermektedir fakat keman enstrümanı baz alınarak hazırlandığı için flüt enstrümanı ile farkı ortaya koyacaktır.

Yukarıda özetlenmeye çalışılan literatürden de anlaşılacağı gibi Geleneksel Türk Müziği’nin mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda kullanımına yönelik çeşitli yayınlar çıkarılmıştır. Bu yayınların çoğunluğu yapılan bu araştırmaya veri tabanı oluşturacak şekilde kaynaklık eder niteliktedir. Ancak yapılan çalışmaların çoğunluğu kesitsel olarak Geleneksel Türk Müziğine ilişkin bazı unsurların kullanım durumlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Gerçekleştirilen bu araştırmanın en belirgin ayrımı ise konuya bütünsel yaklaşma gayreti içerisinde olmasıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Modeli

Çalışmanın amacına uygun ve ekonomik yönden verilerin toplanması ve çözümlenmesi için ihtiyaç duyulan şartların düzenlenmesine araştırma modeli denilmektedir. Bu şartların düzenlenmesinde Deneme ve Tarama olmak üzere iki farklı yaklaşım mevcuttur (Büyüköztürk vd., 2022). Karasar'a (2020) göre, tarama modelleri, "geçmişte ya da halen varolan bir durumu, olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan nesne ya da birey, kendi bulunduğu koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Değişkenleri farklı yollarla değiştirme veya etkileme çabasında bulunulmaz" (s. 109).

Tarama modeliyle yürütülen araştırmalar keşifçi bir yapıya sahiptir. Bu tür araştırmalar, ilişki bulmada, belirli bir durumu tespit etmede, bilgiyi okuyucuya sağlamada kullanılan araştırmalardır (Seyidoğlu, 2009, s. 37).

Tarama araştırmaları, katılımcıların görüşlerine başvurarak bir konu ya da olaya ilişkin fikir sahibi olmamızı sağlar. Büyüköztürk vd. (2019) göre; "tarama araştırmasının önemli bir avantajı, oldukça çok bireyden oluşan örneklemden elde edilen birçok bilgiyi bize sunmasıdır" (s. 15).

Bu doğrultuda araştırma, bireysel çalgı flüt derslerinde Türk müziği kullanımına ne düzeyde yer verildiğinin belirlenmesi amacıyla nicel yöntemlerle gerçekleştirilmiştir.

Evren ve Örneklem

"Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama ayarlamalarıdır" (Karasar, 2020, s. 111).

Evren, araştırmacıların çalıştıkları alanı meydana getiren, bir diğer söylemle araştırmanın yapılacağı belirlenmiş bir tanımlamaya uygun olan ve elde edilen verilerin genele uyarlandığı topluluktur (Gay, 1987; Özmen, 2000). Evren çalışma evreni ve genel evren olmak üzere ikiye şekilde ele alınmaktadır. Çalışma evreni, araştırmacının ya doğrudan gözlemlerle ya da belirlenip seçilmiş bir örnek kümede yapılan gözlemlerle elde ettiği veriler doğrultusunda görüş bildirebileceği evrendir. Genel evren, tanımlanması daha kolay, fakat ulaşılma ihtimali zor ve

çoğunlukla imkânsız olan birimler bütünüdür (Karasar, 2020). Örneklem, çalışmanın evreni içerisinde araştırmanın amacına uygun olan belirlenmiş herhangi bir yöntemle seçilip, evreni temsil eden birimler veya elemanlar kümesidir (Ural & Kılıç, 2021).

Bu doğrultuda araştırmanın çalışma evrenini 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında yükseköğretim kurumlarından mesleki müzik eğitimi veren fakülte ve bölümlerde flüt eğitimcisi olarak görev yapan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Araştırma sürecinde evrenin tamamına ulaşmak mümkün olduğu için evren ve örneklem bir tutulmuştur. Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren fakülte ve bölümlerde flüt eğitimcisi olarak görev yapan 39 öğretim elemanı araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Tablo 1

Öğretim Elemanlarının Okul ve Bölüm Değişkenine Göre Dağılımı

Değişken	Okul Türü	n	%
Okul	Konservatuvar	10	25.6
	Eğitim Fakültesi	20	51.3
	Güzel Sanatlar Fakültesi	7	17.9
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	1	2.6
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	1	2.6
Toplam		39	100.0
Bölüm	Bölüm Türü	N	%
	Müzik	10	25.6
	Müzik Eğitimi	20	51.3
	Sahne Sanatları	2	5.1
	Müzik ve Sahne Sanatları	1	2.6
	Müzikoloji	2	5.1
	Üflemeli Sazlar	2	5.1
	Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar	1	2.6
	Çalgı Eğitimi	1	2.6
Toplam		39	100.0

Tablo1 incelendiğinde araştırmaya katılan 39 öğretim elemanından 10’unun (%25.6) konservatuarda, 20’sinin (%51.3) eğitim fakültesinde, 7’sinin (% 17.9) güzel sanatlar fakültesinde, 1’inin (% 2.6) sanat ve tasarım fakültesinde ve 1’inin (% 2.6) müzik ve sahne sanatları fakültesinde görev yaptığı ve flüt eğitimcilerinin eğitim fakülteleri ve konservatuarlarda yoğunlaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bölüm türü değişkenine göre dağılımına bakıldığında ise, 39 öğretim elemanından 10’unun (%25.6) müzik bölümünde, 20’sinin (%51.3) müzik eğitimi bölümünde, 2’sinin (%5.1) sahne sanatları bölümünde, 1’inin (% 2.6) müzik ve sahne sanatları bölümünde, 2’sinin (% 5.1) müzikoloji bölümünde, 2’sinin (% 5.1) üflemeli sazlar bölümünde, 1’inin (% 2.6) üflemeli ve vurmalı çalgılar bölümünde ve 1’inin (% 2.6) çalgı eğitimi bölümünde görev yaptığı ve flüt eğitimcilerinin eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümleri ve konservatuvarların müzik bölümlerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Katılımcılar

Bu çalışmanın evrenini mesleki düzeyde müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında bireysel çalgı flüt derslerinde flüt eğitimcisi olarak görev yapan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Araştırma sürecinde evrenin tamamına ulaşmak mümkün olduğu için süreç içerisinde örneklem belirlenmemiştir. Araştırma sürecinde mesleki müzik eğitimi verilmekte olan yükseköğretim kurumlarında görevli flüt öğretim elemanlarının listesi çıkarılarak, iletişim bilgilerine ulaşılmış ve oluşturulan listeye eklenmiştir. Tespit edilen flüt öğretim elemanlarının hepsi ile iletişime geçilmeye çalışılmıştır. Bu öğretim elemanları içerisinde ilgili anket formuna yanıt verenler çalışmanın örneklemini olarak kabul edilmiştir. Bu sebeple araştırmanın evreni beraberinde örneklemini de temsil etmektedir. Bu doğrultuda; hazırlanan anket, oluşturulan listeye bağlı kalınarak iletişim sağlanan bireysel çalgı flüt dersi öğretim elemanlarına mail yolu ile gönderilmiştir. Mail ile gönderilen ankete, gönüllü olarak cevap veren öğretim elemanlarının fakülte/yüksekokul ve sayıları ise şu şekildedir:

<u>Eğitim Fakültesi</u>	<u>20</u>
<u>Güzel Sanatlar Fakültesi</u>	<u>7</u>
<u>Konservatuvar</u>	<u>10</u>
<u>Sanat ve Tasarım</u>	<u>1</u>
<u>Müzik ve Sahne Sanatları</u>	<u>1</u>

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kavramsal alt yapıyı oluşturmak için literatür taraması yapılarak gerekli tez, kitap, makale, internet veri tabanı gibi kaynaklardan yararlanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak ise, Tekin (2019) tarafından Geleneksel Türk müziğine ait öğelerin keman eğitiminde kullanım durumlarının incelenmesine dair anket kullanılmıştır. Anket tanımına bakacak olursak, belirli bir konuda insanların görüşlerine başvurarak bu konu üzerinde insanların tutumlarına, duygu ve düşüncelerine ulaşmak için hazırlanmış soru listeleridir. Tekin (2019) tarafından 5’li Likert tipte keman çalgısı için oluşturulan anket, flüt çalgısına uygun olacak şekilde yeniden düzenlenmiş ve geçerlik ve güvenilirlik testi yapılarak araştırmaya uygun hale getirilmiştir. Araştırmada kullanılan bu anket vasıtasıyla bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde geleneksel Türk müziğinin kullanılma durumunun belirlenmesi hedeflenmiştir.

Süreç ve Uygulama

Araştırma sürecinde Türkiye'deki mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının listesi çıkarılarak bu bölümlerdeki flüt öğretim elemanları tespit edilmiştir. Tespiti yapılan öğretim elemanları ile mail yoluyla ve doğrudan iletişime geçilerek araştırma konusu ve mahiyeti iletilmiştir. Gönüllülük esasına dayalı olarak öğretim elemanlarının araştırma sürecinde gönderilen anketi cevaplandırmaları beklenerek, alınan cevaplar muhafaza edilmiştir. Araştırmaya katılımcı olarak destek sağlayan bu öğretim elemanlarından toplanan anketler, veri analizine tabi tutularak elde edilen veriler raporlaştırılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada ulaşılan veriler IBM SPSS 22. 0 (The Statistical PacketforTheSocialSciences) paket programı ile kodlanarak analiz edilmiştir. Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde geleneksel Türk müziğinin kullanılma durumunun belirlenebilmesi için 5'li Likert'e uygun olarak oluşturulan ölçek maddelerine verilen yanıtların dağılımları frekans (f) ve yüzde (%) analizi yapılarak ulaşılmıştır. Bu analizle öğretim elemanlarının pozitif ya da negatif yöndeki görüşleri elde edilerek yığılımlar saptanarak bu doğrultuda veriler yorumlanmıştır.

Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde geleneksel Türk müziğinin kullanılma durumunun tespit edilebilmesi için, her maddenin aritmetik ortalamaları, ölçek ağırlıklı madde aritmetik ortalaması, faktör bazında madde ortalamaları ve madde bazında alınan toplam puanlar saptanmış ve ulaşılan değerler tablolaştırılarak kullanım durumunun ne seviyede olduğu ortaya çıkarılmıştır. Araştırmada geleneksel Türk müziğinin kullanım durumunun tespit edilmesi için dikkat edilmesi gereken ortalama puan aralıkları Tablo 2'de görülmektedir.

Tablo 2

Aritmetik Ortalama Değerlendirme Aralıkları (Şen, 2011)

Puan Aralıkları		GTM Kullanım Düzeyi	
Kesinlikle Katılmıyorum	1.00-	1.79	Düşük
Katılmıyorum	1.80-	2.59	Düşük
Kararsızım	2.60-	3.39	Orta
Katılıyorum	3.40-	4.19	Yüksek
Kesinlikle Katılıyorum	4.20-	5.00	Yüksek

Araştırmada Tablo 2'deki puan aralıklarına dikkat edilerek öğretim elemanlarından alınan verilerin aritmetik ortalama puanları yorumlanarak geleneksel Türk müziğinin kullanılma seviyeleri belirlenmiştir.

“Hipotez, parametre hakkındaki bir inançtır. Parametre konusundaki inanışımızı test etmek için hipotez testi yaparız. Bir hipotez testinde iki hipotez yer almaktadır. H_0 hipotezi oş hipotez ya da sıfır hipotezidir. H_1 ya da H_a hipotezi ise alternatif hipotezdir. Birçok çalışmada inandığımız durum H_0 hipotezinde bulunur. Aksi ispat edilmedikçe H_0 hipotezi doğru olarak kabul edilir. İddia edilen durum H_1 hipotezinde ele alınır. Kendini kanıtlama zorunluluğu H_1 hipotezine aittir. H_1 hipotezi sürekli H_0 hipotezinin tersi olarak ifade edilir” (Aksaraylı, t.y., s. 3).

Bu doğrultuda, araştırmada demografik değişkenlere göre geleneksel Türk müziğinin kullanılma düzeyleri ayırımına dair testlerde %95 güven aralığı ve .05 anlamlılık düzeyine göre hipotezler test edilmiştir. Hipotez testlerinde ulaşılan p değerinin .05’ten büyük olması durumunda sıfır hipotezi ya da yokluk hipotezi kabul edilip geleneksel Türk müziğinin kullanılma düzeyleri arasında fark olmadığı; p değerinin .05’ten küçük olması halinde ise, alternatif hipotez veya karşıt hipotezinin kabul edildiği ve geleneksel Türk müziğinin kullanılma düzeyleri arasında fark olduğu şeklinde yorum yapılmıştır.

Araştırmada geleneksel Türk müziğinin kullanılma düzeylerinin demografik değişkenlere (okul ve bölüm) göre ayırımını ortaya koymak amacıyla uygulanacak istatistiksel testin belirlenmesine yönelik olarak 39 öğretim elemanının anket puanlarına normallik testi kullanılmıştır. Araştırmaya katılan birey sayısının $N > 30$ olması sebebiyle Kolmogorov-Smirnov normallik testi seçilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Tablo 3

Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Sonuçları

Anket Maddeleri		Kolmogorov-Smirnov		
		İstatistik	sd	p
1	Makamlar konusunda bilgi veririm	.286	39	.000*
2	Makamsal etütlere yer veririm	.316	39	.000*
3	Makamsal eserlere yer veririm	.198	39	.001*
4	GTM usûlleri konusunda bilgi veririm	.318	39	.000*
5	GTM usûlleri ile yazılmış etütlere yer veririm	.399	39	.000*
6	GTM usûlleri ile yazılmış eserlere yer veririm	.278	39	.000*
7	Göçürme (Transpoze) kavramı hakkında teorik bilgiler veririm	.284	39	.000*
8	Göçürme (Transpoze) becerisini pekiştirmek için etüt, egzersiz vb. ek uygulamalar yaptırım	.345	39	.000*
9	Örnek eserlerle göçürme (Transpoze) becerilerini pekiştiririm	.314	39	.000*
10	GTM’de ki formlar hakkında teorik bilgiler veririm	.302	39	.000*
11	GTM’de ki formları örnekler nitelikte eser dinletirim	.283	39	.000*
12	GTM’ye ait formlardaki eserleri icra ettiririm	.229	39	.000*
13	GTM icrası yapan flüt sanatçıları hakkında bilgi veririm	.343	39	.000*
14	GTM icrası yapan flüt sanatçılarına ait örnek icralar dinletirim	.320	39	.000*
15	Kazandırılacak davranış ile bağlantılı olarak GTM’ye ilişkin eser repertuarı (ders materyali) oluştururum	.285	39	.000*
16	Flüt eğitimi ve/veya orkestra eğitimi süreçlerinde GTM eserleriyle toplu icra çalışmaları yaptırım	.338	39	.000*
17	GTM’ ye ilişkin lisansüstü çalışmalardan ders materyali olarak faydalanırım	.327	39	.000*
18	GTM’ye ilişkin yazılan çalgı metotlarından, dergilerden, makale, sempozyum ve benzeri çalışmalardan faydalanırım	.305	39	.000*
Faktörler	MakamKullanımı	.193	39	.001*
	UsulKullanımı	.215	39	.000*
	TranspozeKullanımı	.244	39	.000*
	FormKullanımı	.181	39	.003*
	GTM Flütİcracıları	.286	39	.000*
	GTM Ders Materyali	.218	39	.000*
GenelOrtalama		.158	39	.015*

Hipotez testlerinde normal dağılımda parametrik testler, normal olmayan dağılım daisenon-parametrik testler kullanılmaktadır. Kolmogorov-Smirnovnormallik testi sonucunda hem madde bazında, hem faktör bazında, hem de anket maddeleri genel ortalama bazında dağılımın normal olmadığı belirlenmiştir ($p = .000 < .05$). Bu doğrultuda istatistiksel analizlerde non-parametrik testler kullanılmıştır.

Geleneksel Türk müziğinin kullanılma düzeylerinin okul ve bölüm değişkenlerine göre ayrımını test etmek için, non-parametrik testlerden ikiden fazla grup puanlarının karşılaştırılması amaçlı kullanılan Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır. Tablolarda f, %, \bar{x} , N, Sıra Ort. (SO), Sd, χ^2 vep değerleri ifade edilerek yorumlanmıştır.

Araştırmacı Rolü

Araştırmacı çeşitli kaynaklardan literatür taraması yaparak incelemelerde bulunarak kuramsal çerçeve bölümünü oluşturmuş, araştırmaya elverişli olarak kullanılacak yöntem ve tekniklerini belirlemiştir. Araştırmacı, Tekin'in (2019) keman çalgısı için oluşturmuş olduğu yüksek lisans tezinde yer alan anket sorularını, flüt çalgısı için düzenleyerek uzman görüşüne sunmuştur. Bu sayede anket formunun yanlılığını azaltarak geçerliği saptamıştır. Alınan dönütlerden sonra düzenlemeler gerçekleştirerek anket sorularının son halini vermiştir.

Araştırmacı, araştırma evrenini mesleki müzik eğitimi verilmekte olan yükseköğretim kurumları olarak belirlemiştir. Belirlenen evrenin tamamına ulaşmak mümkün olduğundan bir örneklem oluşturulmamıştır. Araştırma sürecinde mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında bireysel çalgı (flüt) derslerine giren öğretim elemanlarının listesi çıkarılarak, Eğitim Bilimleri Enstitüsü aracılığıyla gerekli izinler alınmış ve eğitimcilerin mail adreslerine oluşturulan anketler araştırmacı tarafından gönderilmiştir. Flüt öğretim elemanlarının ankete katılımı sonucunda elde edilen verileri raporlaştırarak araştırma sonuçlarına ulaşmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmada kullanılan ve orijinali Tekin (2019) tarafından geliştirilen anketin geçerlik güvenirlik çalışmasında uzman görüşüne başvurulmuştur. Hazırlanan anket için 24 sorudan oluşan bir soru havuzu belirlenmiştir, belirlenen sorular "Düzeltilmeli", "Çıkarılmalı" ve "Eklenmeli" şıklarını içeren bir form ile beraber 3 kişiden oluşmakta olan uzman jüri değerlendirilmesine sunulmuştur. Uzman görüşleri incelendiğinde 5 sorunun çıkarılması gerekliliği sonucuna ulaşılmıştır. Çıkarılan 5 soru ile kapsam geçerliği sağlanmış 19 soruluk anket hazırlanmıştır. Anket tek boyutlu olup, tek faktörün açıkladığı varyans% 40, güvenirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) ise ($\alpha = 0.981$) olarak tespit edilmiştir.

Bu araştırmada ise keman çalgısı için düzenlenmiş olan bu anket, flüt çalgısına uyumlu olacak şekilde tekrar düzenlenmiş ve soru şekilleri flüt çalgısına uygun şekilde değerştirilmiştir. Bu işlem sonrasında elde edilen 19 maddelik yeni anket gerekli, düzeltilmeli/yetersiz ve gereksiz şıklarını içeren bir formla birlikte uzman görüşüne başvurulmuştur. Daha sonra anket uzman görüşleri doğrultusunda kapsam geçerlik testine tabi tutulmuş ve beş uzman tarafından belirtilen görüşler doğrultusunda anketin kapsam geçerliği ve buna bağlı olarak ankette kalacak maddelerin belirlenmesi için KGO (Kapsam Geçerlik Oranı) ve KGİ (Kapsam Geçerlik İndeksi) değerleri belirlenmiştir. KGO formülü aşağıdaki gibidir.

$$KGO = \frac{N_G}{N/2} - 1$$

N_G : Soruya gerekli diyen uzman sayısı

N : Değerlendirme yapan toplam uzman sayısı

KGİ hesaplaması ise uygun görülen maddelerin KGO değerlerinin ortalaması hesaplanarak sonuca ulaşılmıştır.

Tablo 4

KGO Karşılaştırma Değerleri(Veneziano& Hooper, 1997)

Uzman Sayısı	KGÖ	Uzman Sayısı	KGÖ
5	0.99	13	0.54
6	0.99	14	0.51
7	0.99	15	0.49
8	0.78	20	0.42
9	0.75	25	0.37
10	0.62	30	0.33
11	0.59	35	0.31
12	0.56	40 ve üstü	0.29

Tablo 4'e göre, ulaşılan KGO değerinin, uzman sayısı karşılığı olan KGÖ değerinden büyük olması durumunda kapsam geçerliğinin sağlanmış olduğu, küçük olması durumunda ise kapsam geçerliğinin sağlanmamış olduğu tespitinde bulunulacaktır. Yeşilyurt ve Çapraz'a(2018) göre, KGİ değeri KGÖ değerinden büyükse, anket maddesi kapsam geçerliğini sağlamış; KGİ değeri KGÖ değerinden küçükse anket maddesi kapsam geçerliğini sağlamamış anlamına gelmektedir.

Tablo 5

Anket Maddeleri KGO, KGÖ ve KGİ Değerleri

Madde	Gerekli	Düzeltilmeli/Yetersiz	Gereksiz	KGO
1	5	0	0	1.00
2	5	0	0	1.00
3	5	0	0	1.00
4	5	0	0	1.00
5	5	0	0	1.00
6	5	0	0	1.00
7	5	0	0	1.00
8	5	0	0	1.00
9	5	0	0	1.00
10	5	0	0	1.00
11	5	0	0	1.00
12	5	0	0	1.00
13	5	0	0	1.00
14	5	0	0	1.00
15	5	0	0	1.00

16	5	0	0	1.00
17	5	0	0	1.00
18	5	0	0	1.00
19	1	0	4	-0.60
Toplam Uzman Sayısı			5	
Kapsam Geçerlik Ölçütü (KGÖ)			0.99	
Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ)			1.000	

Tablo 5'te KGO, KGÖ ve KGİ değerleri incelendiğinde, anket maddeleri KGO değeri KGÖ değerinden büyük 18 maddenin kaldığı ve KGİ (1.00)>KGÖ (0.99) olduğu için ankette kalan 18 maddenin kapsam geçerliğini sağladığı söylenebilmektedir.

Kapsam geçerliğini sağlayan 18 maddeden oluşan anket, yapı geçerliğinin de test edilmesi amacıyla faktör analizi uygunluğuna yönelik Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve BarlettSphericity Örneklem Yeterliği Ölçümü testi uygulanmıştır.

Tablo 6

Kaiser-Meyer-OlkinveBarlettSphericityÖrneklem Yeterliği ÖlçümüTesti Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliği Ölçümü		.839
	χ^2	853.361
Bartlett'sSphericity Testi	Sd	153
	p	.000*

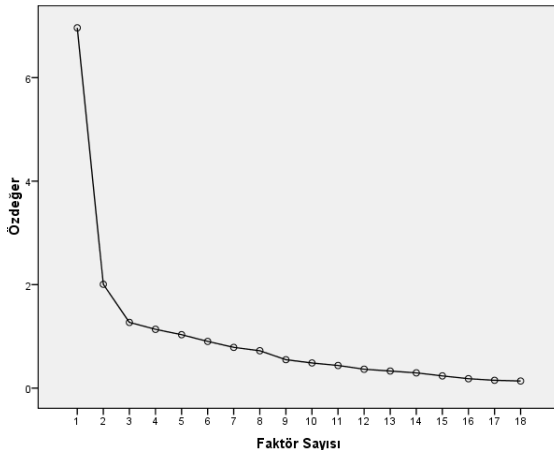
“KMO değerinin 0.60'dan yüksek çıkması ve Barlett testi ki kare değerinin .05 seviyesinde anlamlı çıkması maddelerin faktör analizine uygunluğunu göstermekte ve hatta KMO'nun0.90'ın üstünde elde edilen değerleri mükemmel olarak kabul edilmektedir” (Büyüköztürk, 2010; Tavşancıl ve Keser, 2001).Tablo 6'da, anket maddelerinin faktör analizi için uygun olduğu görülmektedir (KMO= 0.839> 0.60; $\chi^2_{153}= 853.361$, $p= .000< .05$). Tablo 7'deuygulanan faktör analizi sonuçları görülmektedir.

Tablo 7*Faktör Analizi Toplam Varyans Açıklaması Tablosu*

Faktör	Başlangıç Özdeğerleri			Kareli Yüklerin Ağırlıklı Toplamları			Kareli Yüklerin Döndürülmüş Toplamları
	Toplam	% Varyans	% Yığılmalı	Toplam	% Varyans	% Yığılmalı	Toplam
1	6.963	38.686	38.686	3.198	17.768	17.768	2.082
2	2.006	11.146	49.832	.985	5.473	23.242	1.814
3	1.271	7.060	56.892	4.811	26.730	49.972	4.924
4	1.137	6.317	63.209	.846	4.698	54.670	3.544
5	1.033	5.740	68.949	.927	5.148	59.819	2.669
6	1.003	5.019	73.968	.681	3.785	63.604	3.133
7	.788	4.379	78.347				
8	.723	4.015	82.362				
9	.550	3.054	85.415				
10	.486	2.702	88.117				
11	.438	2.434	90.551				
12	.366	2.031	92.582				
13	.331	1.837	94.419				
14	.295	1.641	96.059				
15	.237	1.316	97.375				
16	.182	1.012	98.387				
17	.152	.846	99.233				
18	.138	.767	100.000				

“Faktör sayısının belirlenmesinde öz değeri 1’den büyük olan faktörler dikkate alınmakta ve açıklanan varyansın yüksek olması, ilgili kavram ya da yapının ne denli iyi ölçüldüğünü göstermektedir” (Büyüköztürk, 2010). Tablo 7’ye göre bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde geleneksel Türk müziğinin kullanılma durumunun belirlenmesi için yapılan ölçümlerde özdeğeri 1’den büyük 6 faktör tespit edilmiştir.6 faktörden oluşan anketin toplam varyansın% 73.968’ini açıkladığı görülmüştür.

Şekil 1’de bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde geleneksel Türk müziğinin kullanılma durumunun belirlenmesi için yapılan ölçümlerde ankete ait faktör birikinti grafiği yer almaktadır.

Şekil 1*Anket Birikinti Grafiği*

Grafikte eğimin paralelleşmeye başladığı sayı faktör sayısını göstermektedir. Birikinti grafiğine bakıldığında bu durumda anketin 6 faktörden oluştuğunu göstermektedir. Ankette her bir faktörde bulunacak olan maddelerin yük değerlerinin 0.50 ve üzeri olması uygun değerler olarak kabul edilmektedir. Yapılan döndürülmüş faktör matrisi (Rotated Component Matrix) analizi ile maddelerin her bir faktördeki yük değerleri (factorloading) incelenmiştir. Tablo8’de anket maddelerinin faktör yük değerleri yer almaktadır.

Tablo 8

Anket Maddeleri Döndürülmüş Faktör Matrisi Analizi

Faktör	Anket Maddeleri	Faktörler ve Yük Değerleri					
		1	2	3	4	5	6
Makam Kullanımı	Makamlar konusunda bilgi veririm	.995					
	Makamsal etütlere yer veririm	.955					
	Makamsal eserlere yer veririm	.887					
Usûl Kullanımı	GTM usûlleri konusunda bilgi veririm	.793					
	GTM usûlleri ile yazılmış etütlere yer veririm	.782					
	GTM usûlleri ile yazılmış eserlere yer veririm	.741					
Transpoze Kullanımı	Göçürme (Transpoze) kavramı hakkında teorik bilgiler veririm			.681			
	Göçürme (Transpoze) becerisini pekiştirmek için etüt, egzersiz vb. ek uygulamalar yaptırım			.672			
	Örnek eserlerle göçürme (Transpoze) becerilerini pekiştiririm			.618			
Form Kullanımı	GTM’deki formlar hakkında teorik bilgiler veririm				.598		
	GTM’deki formları örnekler nitelikte eser dinletirim				.591		
	GTM’ye ait formlardaki eserleri icra ettiririm				.571		
GTM Flüt İcracıları	GTM icrası yapan flüt sanatçıları hakkında bilgi veririm					.563	
	GTM icrası yapan flüt sanatçılarına ait örnek icralar dinletirim					.562	
GTM Ders Materyali	Kazandırılacak davranış ile bağlantılı olarak GTM’ye ilişkin eser repertuarı (ders materyali) oluştururum						.541
	Flüt eğitimi ve/veya orkestra eğitimi süreçlerinde GTM eserleriyle toplu icra çalışmaları yaptırım						.536
	GTM’ye ilişkin lisansüstü çalışmalardan ders materyali olarak faydalanırım						.528
	GTM’ye ilişkin yazılan çalgı metotlarından, dergilerden, makale, sempozyum ve benzeri çalışmalardan faydalanırım						.523

Tablo 8’de görüldüğü gibi, 0.50 ve üzeri madde yük değerlerinin dağılımına göre, “Makam Kullanımı” faktörü 3 maddeden oluşmaktadır, faktör yükleri .887 ile .995 arasında değişmektedir. “Usûl Kullanımı” faktörü 3 maddeden oluşmaktadır, faktör yükleri .741 ile .793 arasında değişmektedir. “Transpoze Kullanımı” faktörü 3 maddeden oluşmaktadır, faktör yükleri .618 ile .681 arasında değişmektedir. “Form Kullanımı” faktörü 3 maddeden oluşmaktadır, faktör yükleri .571 ile .598 arasında değişmektedir. “GTM Flüt İcracıları” faktörü 2 maddeden oluşmaktadır, faktör yükleri .562 ile .563 arasında değişmektedir. “GTM Ders Materyali” faktörü 4 maddeden oluşmaktadır, faktör yükleri .523 ile .541 arasında değişmektedir.

Geçerliği test edilerek, geçerliği sağladığı belirlenen anketin güvenilirliğini test etmek amacıyla, Cronbach’s Alpha güvenilirlik testi yapılmıştır. Özdamar’a(2011) göre güvenilirlik değerleri,

“ $0.00 < \alpha < 0.40$ ise anket güvenilir değildir.

$0.40 < \alpha < 0.60$ ise anket düşük güvenilirliktedir.

$0.60 < \alpha < 0.80$ ise anket oldukça güvenilirdir.

$0.80 < \alpha < 1.00$ ise anket yüksek derecede güvenilirdir” şeklindedir (s.25).

Tablo 9’da anket için Cronbach’s Alpha güvenilirlik testi sonuçları görülmektedir.

Tablo 9*AnketCronbach's Alpha Güvenirlik Testi Sonuçları*

Faktör	Anket Maddeleri	α
Makam Kullanımı	Makamlar konusunda bilgi veririm	.975
	Makamsal etütlere yer veririm	.975
	Makamsal eserlere yer veririm	.975
Usûl Kullanımı	GTM usûlleri konusunda bilgi veririm	.975
	GTM usûlleri ile yazılmış etütlere yer veririm	.975
	GTM usûlleri ile yazılmış eserlere yer veririm	.975
Transpoze Kullanımı	Göçürme (Transpoze) kavramı hakkında teorik bilgiler veririm	.977
	Göçürme (Transpoze) becerisini pekiştirmek için etüt, egzersiz vb. ek uygulamalar yaptırım	.975
	Örnek eserlerle göçürme (Transpoze) becerilerini pekiştiririm	.975
Form Kullanımı	GTM'deki formlar hakkında teorik bilgiler veririm	.975
	GTM'deki formları örnekler nitelikte eser dinletirim	.975
	GTM'ye ait formlardaki eserleri icra ettirim	.974
GTM Flüt İcracıları	GTM icrası yapan flüt sanatçıları hakkında bilgi veririm	.975
	GTM icrası yapan flüt sanatçılarına ait örnek icralar dinletirim	.975
GTM Ders Materyali	Kazandırılacak davranış ile bağlantılı olarak GTM'ye ilişkin eser repertuarı (ders materyali) oluştururum	.974
	Flüt eğitimi ve/veya orkestra eğitimi süreçlerinde GTM eserleriyle toplu icra çalışmaları yaptırım	.976
	GTM' ye ilişkin lisansüstü çalışmalardan ders materyali olarak faydalanırım	.975
	GTM'ye ilişkin yazılan çalgı metotlarından, dergilerden, makale, sempozyum ve benzeri çalışmalardan faydalanırım	.975
Anket Genel Güvenirlik		.976

Tablo 9 incelendiğinde, anketin madde bazında($\alpha = 0.974$ ile 0.976) ve anket madde toplamı bazında güvenirligi sağladığı ve yüksek derecede güvenilir olduğu belirlenmiştir ($\alpha = 0.976$).

DÖRDÜNCÜBÖLÜM

Bulgular

Türkiye’deki üniversitelerde mesleki müzik eğitimi kurumlarında verilmekte olan bireysel çalgı flüt derslerinde GTM’ye ilişkin veriler aşağıda verilmiştir.

1.Alt Problemlere İlişkin Bulgular

Tablo 10. *Bireysel Çalgı Flüt Eğitimi Derslerinde Geleneksel Türk Müziğinin Kullanımına Yönelik Dağılım*

Madde	Hiç		Az		Orta Düzeyde		Yeteri Düzeyde		İleri Düzeyde		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	18	46.1	6	15.4	9	23.1	6	15.4	0	0	39	100.0
2	20	51.3	5	12.8	6	15.4	8	20.5	0	0	39	100.0
3	11	28.2	9	23.1	7	17.9	12	30.8	0	0	39	100.0
4	21	53.8	10	25.6	5	12.8	3	7.8	0	0	39	100.0
5	26	66.7	6	15.4	5	12.8	2	5.1	0	0	39	100.0
6	18	46.2	10	25.6	8	20.5	3	7.7	0	0	39	100.0
7	20	51.3	11	28.2	2	5.1	4	10.3	2	5.1	39	100.0
8	23	59.0	7	17.9	3	7.7	5	12.8	1	2.6	39	100.0
9	21	53.8	8	20.5	4	10.3	5	12.8	1	2.6	39	100.0
10	20	51.3	13	33.3	4	10.3	2	5.1	0	0	39	100.0
11	19	48.7	13	33.3	4	10.3	3	7.7	0	0	39	100.0
12	15	38.5	12	30.7	8	20.5	4	10.3	0	0	39	100.0
13	23	59.0	9	23.1	2	5.1	5	12.8	0	0	39	100.0
14	21	53.8	8	20.6	5	12.8	5	12.8	0	0	39	100.0
15	18	46.2	7	17.9	10	25.6	4	10.3	0	0	39	100.0
16	22	56.4	9	23.1	6	15.4	2	5.1	0	0	39	100.0
17	21	53.8	7	17.9	8	20.6	3	7.7	0	0	39	100.0
18	19	48.7	3	7.7	6	15.4	9	23.1	2	5.1	39	100.0

Tablo 10 incelendiğinde toplam 39 öğretim elemanından; 24’ünün %61.5 oranla makamlar konusunda bilgi vermediği (**madde 1**), 9’unun %23.1 oranla makamlar konusunda kısmen bilgi verdiği, 6’sının ise %15.4 oranla makamlar konusunda yeterince bilgi verdiği;

25’inin % 64.1 oranla makamsal etütlere yer vermediği (**madde 2**), 6’sının % 15.4 oranla makamsal etütlere kısmen yer verdiği, 8’inin ise % 20.5 oranla makamsal etütlere yeterince yer verdiği;

20’sinin % 51.3 oranla makamsal eserlere yer vermediği (**madde 3**), 7’sinin % 17.9 oranla makamsal eserlere kısmen yer verdiği, 12’sinin ise % 30.8 oranla makamsal eserlere yeterince yer verdiği;

31’inin % 79.4 oranla GTM usulleri konusunda bilgi vermediği (**madde 4**), 5’inin % 12.8 oranla GTM usulleri konusuna kısmen yer verdiği, 3’ünün ise % 7.8 oranla GTM usulleri konusuna yeterince yer verdiği;

32'sinin % 82.1 oranla GTM usulleri ile yazılmış etütlere yer vermediği(**madde 5**),5'inin % 12.8 oranla GTM usulleri ile yazılmış etütlere kısmen yer verdiği, 2'sinin ise % 5.1 oranla GTM usulleri ile yazılmış etütlere yeterince yer verdiği;

28'inin % 71.8 oranla GTM usulleri ile yazılmış eserlere yer vermediği(**madde 6**),8'inin % 20.5 oranla GTM usulleri ile yazılmış eserlere kısmen yer verdiği, 3'ünün ise % 7.7 oranla GTM usulleri ile yazılmış eserlere yeterince yer verdiği;

31'inin % 79.5 oranla göçürme (transpoze) kavramı hakkında teorik bilgiler vermediği(**madde 7**),2'sinin % 5.1 oranla göçürme (transpoze) kavramı hakkında teorik bilgilere kısmen yer verdiği, 6'sının ise % 15.4 oranla göçürme (transpoze) kavramı hakkında teorik bilgilere yeterince yer verdiği;

30'unun % 76.9 oranla göçürme (transpoze) becerisini pekiştirmek için etüt, egzersiz vb. ek uygulamalar yaptırmadığı(**madde 8**),3'ünün % 7.7 oranla göçürme (transpoze) becerisini pekiştirmek için etüt, egzersiz vb. ek uygulamalara kısmen yer verdiği, 6'sının ise % 15.4 oranla göçürme (transpoze) becerisini pekiştirmek için etüt, egzersiz vb. ek uygulamalar yaptırdığı;

29'unun % 74.3 oranla örnek eserlerle göçürme (transpoze) becerisini pekiştirmediği (**madde 9**),4'ünün % 10.3 oranla örnek eserlerle göçürme (transpoze) becerisini pekiştirmeye kısmen yer verdiği, 6'sının ise % 15.4 oranla örnek eserlerle göçürme (transpoze) becerisini yeterince pekiştirdiği;

33'ünün % 84.6 oranla GTM'deki formlar hakkında teorik bilgiler vermediği(**madde 10**),4'ünün % 10.3 oranla GTM'deki formlar hakkında teorik bilgilere kısmen yer verdiği, 2'sinin ise % 5.1 oranla GTM'deki formlar hakkında teorik bilgilere yeterince yer verdiği;

32'sinin % 82.0 oranla GTM'deki formları örnekleyen eserler dinletmediği(**madde 11**),4'ünün % 10.3 oranla GTM'deki formları örnekleyen eserlere kısmen yer verdiği, 3'ünün ise % 7.7 oranla GTM'deki formları örnekleyen eserlere yeterince yer verdiği;

27'sinin % 69.3 oranla GTM'ye ait formlardaki eserleri icra ettirmediği(**madde 12**),8'inin % 20.5 oranla GTM'ye ait formlardaki eser icrasına kısmen yer verdiği, 4'ünün ise % 10.3 oranla GTM'ye ait formlardaki eser icrasına yeterince yer verdiği;

32'sinin % 82.1 oranla GTM icrası yapan flüt sanatçıları hakkında bilgi vermediği(**madde 13**),2'sinin % 5.1 oranla GTM icrası yapan flüt sanatçıları hakkında kısmen bilgi verdiği, 5'inin ise % 12.8 oranla GTM icrası yapan flüt sanatçıları hakkındayeterince bilgi verdiği;

29'unun % 74.4 oranla GTM icrası yapan flüt sanatçılarında örnek icralar dinletmediği (**madde 14**), 5'inin % 12.8 oranla GTM icrası yapan flüt sanatçılarında örnek icralara kısmen yer verdiği, 5'inin ise % 12.8 oranla GTM icrası yapan flüt sanatçılarında örnek icralar dinlettiği;

25'inin % 64.1 oranla kazandırılacak davranış ile bağlantılı olarak GTM'ye ilişkin eser repertuarı (ders materyali) oluşturmadığı (**madde 15**), 10'unun % 25.6 oranla kazandırılacak davranış ile bağlantılı olarak GTM'ye ilişkin eser repertuarını (ders materyali) kısmen oluşturduğu, 4'ünün ise % 10.3 oranla kazandırılacak davranış ile bağlantılı olarak GTM'ye ilişkin eser repertuarını (ders materyali) yeterince oluşturduğu;

31'inin % 79.5 oranla flüt eğitimi ve/veya orkestra eğitimi süreçlerinde GTM eserleriyle toplu icra çalışmaları yaptırmadığı (**madde 16**), 6'sının % 15.4 oranla flüt eğitimi ve/veya orkestra eğitimi süreçlerinde GTM eserleriyle toplu icra çalışmalarını kısmen yaptırdığı, 2'sinin ise % 5.1 oranla flüt eğitimi ve/veya orkestra eğitimi süreçlerinde GTM eserleriyle toplu icra çalışmalarını yeterince yaptırdığı;

28'inin % 71.7 oranla GTM'ye ilişkin lisansüstü çalışmalardan ders materyali olarak faydalanmadığı (**madde 17**), 8'inin % 20.6 oranla GTM'ye ilişkin lisansüstü çalışmalardan ders materyali olarak kısmen faydalandığı, 3'ünün ise % 7.7 oranla GTM'ye ilişkin lisansüstü çalışmalardan ders materyali olarak yeterince faydalandığı;

22'sinin % 56.4 oranla GTM'ye ilişkin yazılan çalgı metotlarından, dergilerden, makale, sempozyum ve benzeri çalışmalardan faydalanmadığı (**madde 18**), 6'sının % 15.4 oranla GTM'ye ilişkin yazılan çalgı metotlarından, dergilerden, makale, sempozyum ve benzeri çalışmalardan kısmen faydalandığı, 11'inin ise % 28.2 oranla GTM'ye ilişkin yazılan çalgı metotlarından, dergilerden, makale, sempozyum ve benzeri çalışmalardan yeterince faydalandığı görülmektedir.

Tablo 10'da öğretim elemanı görüşlerinden elde edilen bulgulara istinaden bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde geleneksel Türk müziğinin kullanımının değerlendirilmesi sonucunda, öğretim elemanları tarafından bireysel çalgı flüt eğitimi dersinde GTM'ye ait makam, usûl ve formların ya hiç kullanılmadığı, ya da yok denilecek kadar az kullanıldığı; göçürme (transpoze) becerisini geliştirmeye yönelik herhangi bir çalışmanın yeterince yaptırılmadığı; GTM flüt icracılarına yönelik bir bilgilendirmenin yeterince yapılmadığı ve GTM'ye yönelik ders materyallerinin yeterince kullanılmadığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının çok az bir kısmının ise, GTM ile ilgili makam, usûl, form, göçürme (transpoze), GTM flüt icracıları ve GTM ders materyalleri başlıklarına bireysel çalgı flüt eğitimi dersinde yer verdiği söylenebilir.

Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde geleneksel Türk müziğinin kullanım düzeyini gösteren ortalama puanlar Tablo 11’de görülmektedir.

Tablo 11

Bireysel Çalgı Flüt Eğitimi Derslerinde Geleneksel Türk Müziği Kullanım Düzeyleri

Anket Maddeleri	GTM Kullanım Düzeyi	
	\bar{x}	
1 Makamlar konusunda bilgi veririm	2.08	
2 Makamsal etütlere yer veririm	2.05	
3 Makamsal eserlere yer veririm	2.51	
4 GTM usûlleri konusunda bilgi veririm	1.74	
5 GTM usûlleri ile yazılmış etütlere yer veririm	1.56	
6 GTM usûlleri ile yazılmış eserlere yer veririm	1.90	
7 Göçürme (Transpoze) kavramı hakkında teorik bilgiler veririm	1.90	
8 Göçürme (Transpoze) becerisini pekiştirmek için etüt, egzersiz vb. ek uygulamalar yaptırım	1.82	
9 Örnek eserlerle göçürme (Transpoze) becerilerini pekiştiririm	1.90	
10 GTM’deki formlar hakkında teorik bilgiler veririm	1.69	
11 GTM’deki formları örnekler nitelikte eser dinletirim	1.77	
12 GTM’ye ait formlardaki eserleri icra ettirim	2.03	
13 GTM icrası yapan flüt sanatçıları hakkında bilgi veririm	1.72	
14 GTM icrası yapan flüt sanatçılarına ait örnek icralar dinletirim	1.85	
15 Kazandırılacak davranış ile bağlantılı olarak GTM’ye ilişkin eser repertuarı (ders materyali) oluştururum	2.00	
16 Flüt eğitimi ve/veya orkestra eğitimi süreçlerinde GTM eserleriyle toplu icra çalışmaları yaptırım	1.69	
17 GTM’ye ilişkin lisansüstü çalışmalardan ders materyali olarak faydalanırım	1.82	
18 GTM’ye ilişkin yazılan çalgı metotlarından, dergilerden, makale, sempozyum ve benzeri çalışmalardan faydalanırım	2.28	
Makam Kullanımı (Faktör 1)	2.2137	
Usûl Kullanımı (Faktör 2)	1.7350	
Transpoze Kullanımı (Faktör 3)	1.8718	
Form Kullanımı (Faktör 4)	1.8291	
GTM Flüt İcracıları (Faktör 5)	1.7821	
GTM Ders Materyali (Faktör 6)	1.9487	
GTM Kullanım Düzeyi Genel Ortalama Puanı	1.9015	

Tablo 11’de öğretim elemanlarının GTM kullanım düzeyi ortalama puanlarına bakıldığında, madde bazında bireysel çalgı eğitimi flüt dersinde geleneksel Türk müziği kullanım düzeylerinin tüm maddelerde düşük düzeyde olduğu görülmektedir ($1.00 \leq \bar{x} \leq 2.59$ arası düşük düzey).

Faktör bazında bireysel çalgı eğitimi flüt dersinde geleneksel Türk müziği kullanım düzeylerinin tüm faktörlerde düşük düzeyde olduğu görülmektedir ($1.00 \leq \bar{X} \leq 2.59$ arası düşük düzey).

Bireysel çalgı eğitimi flüt dersinde geleneksel Türk müziği kullanımını genel ortalama düzeyinin ise, yine düşük düzeyde olduğunu ($\bar{X} = 1.9015$); ($1.00 \leq \bar{X} \leq 2.59$ arası düşük düzey) ve bireysel çalgı eğitimi dersinde geleneksel Türk müziği kullanımına hemen hemen hiç yer verilmediğini söylemek mümkündür.

2.Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 12

Okul Değişkenine Göre GTM Kullanım Düzeyleri Farklılıkları

Faktörler	Okul	n	\bar{x}	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
MakamKullanımı	Konservatuvar	10	1.2000	9.30	4	17.856	.001*
	Eğitim Fakültesi	20	2.4667	22.80			
	Güzel Sanatlar Fakültesi	7	3.2381	30.14			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	1	1.0000	6.00			
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	1	1.3333	14.00			
UsûlKullanımı	Konservatuvar	10	1.3333	11.50	4	11.866	.018*
	Eğitim Fakültesi	20	1.9833	23.68			
	Güzel Sanatlar Fakültesi	7	2.0952	24.93			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	1	1.0000	8.50			
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	1	1.0000	8.50			
TranspozeKullanımı	Konservatuvar	10	1.9333	18.75	4	2.381	.666
	Eğitim Fakültesi	20	2.0000	21.30			
	Güzel Sanatlar Fakültesi	7	1.6667	21.07			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	1	1.0000	9.50			
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	1	1.0000	9.50			
FormKullanımı	Konservatuvar	10	1.4667	14.90	4	7.198	.126
	Eğitim Fakültesi	20	1.9833	21.85			
	Güzel Sanatlar Fakültesi	7	2.1429	25.71			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	1	1.0000	7.00			
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	1	1.0000	7.00			
GTMFlütlüçracıları	Konservatuvar	10	1.5500	16.90	4	3.553	.470
	Eğitim Fakültesi	20	1.8250	20.23			
	Güzel Sanatlar Fakültesi	7	2.0000	23.57			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	1	1.0000	10.50			
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	1	2.5000	31.00			
GTMDersMateryali	Konservatuvar	10	1.5500	15.25	4	4.234	.375
	Eğitim Fakültesi	20	2.2000	22.68			
	Güzel Sanatlar Fakültesi	7	1.9643	20.86			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	1	1.0000	8.00			
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	1	1.7500	20.00			
GenelOrtalama	Konservatuvar	10	1.4895	13.60	4	7.481	.113
	Eğitim Fakültesi	20	2.0895	22.38			
	Güzel Sanatlar Fakültesi	7	2.1579	25.14			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	1	1.0000	4.50			
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	1	1.3684	16.00			

Tablo 12’de, faktör bazında bireysel çalgı eğitimi dersi geleneksel Türk müziği kullanım düzeylerifarklılıklarına bakıldığında, GTM kullanımdüzeyleriarasında“Makam Kullanımı” faktöründe ($\chi^2_4 = 17.856$, $p = .001 < .05$) ve “Usûl Kullanımı” faktöründe ($\chi^2_4 = 11.866$, $p = .018 < .05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Ortalama ve sıra ortalamalarına bakıldığında “Makam Kullanımı” (1. Faktör) faktöründe GTM kullanımdüzeyi en düşük ve farklılık yaratan okulların sırasıyla Sanat ve Tasarım Fakültesi ($\bar{x} = 1.0000$ ve $SO = 6.00$), Konservatuvar ($\bar{x} = 1.2000$ ve $SO = 9.30$) ve Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi ($\bar{x} = 1.3333$ ve $SO = 14.00$) olduğu, Eğitim Fakültesi ($\bar{x} = 2.4667$ ve $SO = 22.80$) ve Güzel Sanatlar Fakültesinin ($\bar{x} = 3.2381$ ve $SO = 30.14$) GTM kullanımdüzeylerinin hemen hemen birbirine eşit olduğu ve GTM kullanımını en az sağlayan okulun Sanat ve Tasarım Fakültesi ($\bar{x} = 1.0000$ ve $SO = 6.00$) olduğu görülmektedir. GTM kullanımdüzeyi en yüksek okulun ise, Güzel Sanatlar Fakültesi ($\bar{x} = 3.2381$ ve $SO = 30.14$) olduğu görülmektedir.

Başka bir anlatımla GTM kullanımını açısından Sanat ve Tasarım Fakültesi, Konservatuvar ve Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi flüt öğretim elemanlarının, Güzel Sanatlar Fakültesi ve Eğitim Fakültesi flüt öğretim elemanlarına göre GTM’ye ait makam ve usûl kullanımını daha az gerçekleştirdiğini; makam ve usûl kullanımını en üst düzeyde gerçekleştirenlerin Güzel Sanatlar Fakültesi ve Eğitim Fakültesi flüt öğretim elemanları olduğunu ve bunun sebebinin de bahsi geçen bu iki okulda GTM derslerine diğer okullara göre daha çok ağırlık verilmesi olduğunu söylemek mümkündür.

3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 13

Bölüm ve Anasanatları Değişkenine Göre GTM Kullanım Düzeyleri Farklılıkları

Faktörler	Bölüm	n	\bar{x}	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
MakamKullanımı	Müzik Bölümü	10	1.7667	15.00	7	14.736	.040*
	Müzik Eğitimi Bölümü	20	2.4211	22.39			
	Sahne Sanatları Bölümü	2	4.0000	37.00			
	Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü	1	1.0000	6.00			
	Müzikoloji Bölümü	2	2.0000	19.25			
	Üflemeli Sazlar Bölümü	2	1.0000	6.00			
	Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Bölümü	1	2.3333	23.00			
	Çalgı Eğitimi Bölümü	1	1.3333	14.00			
UsûlKullanımı	Müzik Bölümü	10	1.2000	13.70	7	14.793	.039*
	Müzik Eğitimi Bölümü	20	2.0000	23.66			
	Sahne Sanatları Bölümü	2	3.0000	33.00			
	Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü	1	1.0000	8.50			
	Müzikoloji Bölümü	2	1.3333	16.25			
	Üflemeli Sazlar Bölümü	2	1.0000	8.50			
	Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Bölümü	1	2.0000	28.00			
	Çalgı Eğitimi Bölümü	1	1.0000	8.50			
TranspozeKullanımı	Müzik Bölümü	10	1.2000	14.50	7	9.224	.237
	Müzik Eğitimi Bölümü	20	2.0175	21.18			
	Sahne Sanatları Bölümü	2	2.2222	28.17			
	Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü	1	1.0000	9.50			
	Müzikoloji Bölümü	2	2.6667	23.75			
	Üflemeli Sazlar Bölümü	2	2.3333	22.25			
	Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Bölümü	1	4.0000	37.00			
	Çalgı Eğitimi Bölümü	1	1.0000	9.50			
FormKullanımı	Müzik Bölümü	10	1.3333	13.70	7	10.493	.162
	Müzik Eğitimi Bölümü	20	2.0175	22.16			
	Sahne Sanatları Bölümü	2	2.5556	30.00			
	Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü	1	1.0000	7.00			
	Müzikoloji Bölümü	2	1.8333	22.50			
	Üflemeli Sazlar Bölümü	2	1.8333	20.00			
	Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Bölümü	1	2.6667	33.00			
	Çalgı Eğitimi Bölümü	1	1.0000	7.00			
GTMFlütİcracıları	Müzik Bölümü	10	1.6000	16.95	7	7.903	.341
	Müzik Eğitimi Bölümü	20	1.7368	19.47			
	Sahne Sanatları Bölümü	2	2.3333	29.00			
	Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü	1	1.0000	10.50			
	Müzikoloji Bölümü	2	1.2500	16.50			
	Üflemeli Sazlar Bölümü	2	1.7500	20.75			
	Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Bölümü	1	4.0000	37.50			
	Çalgı Eğitimi Bölümü	1	2.5000	31.00			
GTMDersMateryali	Müzik Bölümü	10	1.3750	13.05	7	8.483	.292
	Müzik Eğitimi Bölümü	20	2.1974	22.58			
	Sahne Sanatları Bölümü	2	2.6667	28.67			
	Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü	1	1.0000	8.00			
	Müzikoloji Bölümü	2	1.7500	20.50			
	Üflemeli Sazlar Bölümü	2	1.8750	19.00			
	Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Bölümü	1	2.5000	27.50			
	Çalgı Eğitimi Bölümü	1	1.7500	20.00			
GenelOrtalama	Müzik Bölümü	10	1.3842	12.90	7	12.163	.095
	Müzik Eğitimi Bölümü	20	2.0859	22.24			
	Sahne Sanatları Bölümü	2	2.7895	32.67			
	Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü	1	1.0000	4.50			
	Müzikoloji Bölümü	2	1.8684	21.75			
	Üflemeli Sazlar Bölümü	2	1.6579	16.25			

Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Bölümü	1	2.8947	34.00
Çalgı Eğitimi Bölümü	1	1.3684	16.00

Tablo 13’de, faktör bazında bireysel çalgı eğitimi dersi geleneksel Türk müziği kullanım düzeyleri farklılıklarına bakıldığında, GTM kullanım düzeyleri arasında “Makam Kullanımı” faktöründe ($\chi^2_7 = 14.736$, $p = .040 < .05$) ve “Usûl Kullanımı” faktöründe ($\chi^2_7 = 14.793$, $p = .039 < .05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Ortalama ve sıra ortalamalarına bakıldığında “Makam Kullanımı” (1. Faktör) faktöründe GTM kullanım düzeyi en düşük ve farklılık yaratan bölümlerin sırasıyla Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü ($\bar{x} = 1.0000$ ve $SO = 6.00$), Üflemeli Sazlar Bölümü ($\bar{x} = 1.0000$ ve $SO = 6.00$), Çalgı Eğitimi Bölümü ($\bar{x} = 1.3333$ ve $SO = 14.00$) ve Müzik Bölümü ($\bar{x} = 1.7667$ ve $SO = 15.00$) olduğu, Müzik Eğitimi Bölümü ($\bar{x} = 2.4211$ ve $SO = 22.39$), Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Bölümü ($\bar{x} = 2.3333$ ve $SO = 23.00$) ve Müzikoloji Bölümünün ($\bar{x} = 2.0000$ ve $SO = 19.25$) GTM kullanım düzeylerinin hemen hemen birbirine eşit olduğu ve GTM kullanımını en az sağlayan bölümlerin Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü ($\bar{x} = 1.0000$ ve $SO = 6.00$) ve Üflemeli Sazlar Bölümü ($\bar{x} = 1.0000$ ve $SO = 6.00$) olduğu görülmektedir. GTM kullanım düzeyi en yüksek bölümün ise, Sahne Sanatları Bölümü ($\bar{x} = 4.0000$ ve $SO = 37.00$) olduğu görülmektedir.

Başka bir anlatımla GTM kullanımını açısından Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü, Üflemeli Sazlar Bölümü, Çalgı Eğitimi Bölümü ve Müzik Bölümü flüt öğretim elemanlarının, Müzik Eğitimi Bölümü, Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Bölümü, Müzikoloji Bölümü ve Sahne Sanatları Bölümü flüt öğretim elemanlarına göre GTM’ye ait makam ve usûl kullanımını daha az gerçekleştirdiği ve makam ve usûl kullanımını en üst düzeyde gerçekleştirenin Sahne Sanatları Bölümü flüt öğretim elemanı olduğu söylenebilir. GTM kullanımını daha üst düzeyde gerçekleştiren bölümlerle diğer bölümler arasındaki farklılığın kaynağının, bahsi geçen bölümlerde GTM derslerine diğer bölümlere göre daha çok ağırlık verilmesi olduğunu söylemek mümkündür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

1.Alt Probleme İlişkin Ulaşılan Sonuçlar

Öğretim elemanı görüşlerinden elde edilen bulgulara istinaden bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde geleneksel Türk müziğinin kullanımının değerlendirilmesi sonucunda, öğretim elemanları tarafından bireysel çalgı flüt eğitimi dersinde GTM'ye ait makam, usûl ve formların ya hiç kullanılmadığı, ya da yok denilecek kadar az kullanıldığı; göçürme (transpoze) becerisini geliştirmeye yönelik herhangi bir çalışmanın yeterince yaptırılmadığı; GTM flüt icracılarına yönelik bir bilgilendirmenin yeterince yapılmadığı ve GTM'ye yönelik ders materyallerinin yeterince kullanılmadığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının çok az bir kısmının ise, GTM ile ilgili makam, usûl, form, göçürme (transpoze), GTM flüt icracıları ve GTM ders materyalleri başlıklarına bireysel çalgı flüt eğitimi dersinde yer verdiği söylenebilir.

2.Alt Probleme İlişkin Ulaşılan Sonuçlar

GTM kullanımı açısından Sanat ve Tasarım Fakültesi, Konservatuvar ve Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi flüt öğretim elemanlarının, Güzel Sanatlar Fakültesi ve Eğitim Fakültesi flüt öğretim elemanlarına göre GTM'ye ait makam ve usûl kullanımını daha az gerçekleştirdiğini; makam ve usûl kullanımını en üst düzeyde gerçekleştirenlerin Güzel Sanatlar Fakültesi ve Eğitim Fakültesi flüt öğretim elemanları olduğunu ve bunun sebebinin de bahsi geçen bu iki okulda GTM derslerine diğer okullara göre daha çok ağırlık verilmesi olduğunu söylemek mümkündür.

3.Alt Probleme İlişkin Ulaşılan Sonuçlar

GTM kullanımı açısından Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü, Üflemeli Sazlar Bölümü, Çalgı Eğitimi Bölümü ve Müzik Bölümü flüt öğretim elemanlarının, Müzik Eğitimi Bölümü, Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Bölümü, Müzikoloji Bölümü ve Sahne Sanatları Bölümü flüt öğretim elemanlarına göre GTM'ye ait makam ve usûl kullanımını daha az gerçekleştirdiği ve makam ve usûl kullanımını en üst düzeyde gerçekleştirenin Sahne Sanatları Bölümü flüt öğretim elemanları olduğu söylenebilir. GTM kullanımını daha üst düzeyde gerçekleştiren bölümlerle diğer bölümler arasındaki farklılığın kaynağının, bahsi geçen bölümlerde GTM derslerine diğer bölümlere göre daha çok ağırlık verilmesi olduğunu söylemek mümkündür.

Öneriler

- Müzik öğretmeni yetiştirmeyi hedeflemiş olan eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği bölümlerinde ve bütün okullarda ki flüt eğitimi süreçlerinde GTM'ye ilişkin öğelerin kullanım düzeyinin düşük olması nedeniyle bu okullara ait flüt eğitimi müfredatında bu durumu ortaya çıkaran nedenlerin tespit edilmesine yönelik daha detaylı araştırmaların yapılmasının,
- Mesleki müzik eğitimi kurumlarında ki flüt eğitimi sürecinde genel anlamda GTM'ye ilişkin öğelerin hiç kullanılmadığı ya da az kullanılmasına göre program bazında ekleme, çıkarma ve düzenlemelerin faydalı olabileceği ve okullarda ki flüt eğitimi müfredatının ihtiyaç ve tercihlere göre geliştirilmesi,
- Geleneksel müzik bağlamında flüt eğitiminin hangi düzey ve hangi şekilde verilmesine dair daha detaylı araştırmalar yapılmasının,
- Bu alanda yapılan lisansüstü düzeyde ki çalışmaların fazlalaştırılarak GTM flüt icracılığı için gerekli çalışmaların neler olduğuna dair verilerin oluşturulmasının,
- Flüt çalgısı için yapılan bu çalışmanın benzer diğer batı enstrumanları için yapılarak, GTM'nin kullanımına yönelik durumların ortaya çıkarılmasının ve mevcut durumun belirlenmesinin,
- Türk müziğini uluslar arası boyuta taşıyarak geliştirilmesine yönelik olarak bu ve benzeri çalışmaların yapılmasının faydalı olacağı faydalı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akkaş, S. (2015). *Türkiye’de cumhuriyet dönemi kültür ve müzik politikaları (1923-2000)* (1.baskı). Sonçağ Yayıncılık.
- Aksaraylı, M. (t.y.). *İstatistiksel hipotez testleri (t-z testleri)*.
http://www.mehmetaksarayli.com/istatistik/b11_hipotez.pdf
- Alımdar, S. (2011). *XIX. Yüzyıldan itibaren Osmanlı devletinde batı müziğinin benimsenmesi ve toplumsal sonuçları* (Tez No.326689)[Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Antep, E. (2017). *Cumhurbaşkanlığı senfoni orkestrası çoksesliliğin belgesel tarihi* (1.baskı). Elma Yayınevi.
- Arslan, F., Sarıboğa, B. (2012). Flüt tarihinde theobaldboehm ve flüte getirdiği yenilikler. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi/ InonuUniversityJournal of Art and Design*, (4), 133-140.
- Atak Yayla, A. (2000). *Güzel sanatlar eğitimi bölümümü müzik eğitimi ana bilim dalı flüt eğitiminde öğrencilerin psiko-motor alan hedef ve davranışlara ulaşma düzeyleri* (Tez No.94504)[Yüksek Lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi-Denizli]. Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Ayas, G. (2018). *Müziği boğan gürültü ideolojinin kısılcısındaki musiki* (1.baskı). İthaki Yayınları.
- Behar, C. (2014). *Aşk olmayınca meşk olmaz geleneksel osmanlı / türk müziğinde öğretim ve intikal* (5.baskı). Yapı Kredi Yayınları
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum* (11. Baskı). Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2019). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (26.baskı). Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2022). *Eğitimdebilimsel araştırma yöntemleri* (32. Baskı).Pegem Akademi.
- Can, M. C. (2009). *Klasik Türk Müziği*. Türk Kimliği II. (Ed.) M. Çağatay Özdemir. Ötüken Neşriyat A.Ş.
- Cüceoğlu, G. (2006, Nisan). *2001 yılından günümüze müzik öğretmenliği anabilim dallarında uygulanan bireysel çalgı eğitimi (flüt) öğretim programlarının değerlendirilmesi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda Sunulan Bildiri, Denizli.
- Demir, Ş. (2017). *Eğitim müziği besteleme teknik bilgileri ve uygulama* (3.baskı).Ötüken Neşriyat.
- Gay, L.R. (1987). *Educationalresearch: Competenciesforanalysisandapplication* (3rd edition). Merrill.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar ilkeler teknikler(İkinci yazım 35. basım)*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karşal, E., Bağcı, H., & Hüzmeli, I. (2018). Türk flüt müziği ve türk bestecilerinin flüt eserlerine ilişkin farkındalık düzeylerinin incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi/ TheJournal of AcademicSocialScience*, (84), 55-76.

- Kurtaslan, H. (2010). *Flüt eğitiminde çağdaş türk flüt eserlerinin kullanımı ve örnek çalışma egzersizleri*(Tez No. 264308)[Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- MEB, (2016). Güzel Sanatlar Lisesi, “Çalgı Eğitimi Flüt Dersi Öğretim Programı. (9., 10., 11. ve 12. Sınıflar).
- MEB, (2018). Müzik Dersi Öğretim Programı. (9., 10., 11. ve 12. Sınıflar).
- Nacaroğlu, D., Kalkan, N.,&Güven, Z. (2019). *Flüt 9 Ders Kitabı* (2. Baskı). Devlet Kitapları.
- Öner, A. (2011). *Geleneksel türk müziği öğelerinin flüt eğitiminde kullanılmasına yönelik bir model önerisi*.(Tez No.300584)[Doktora tezi, İnönü Üniversitesi- Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özdamar, K. (2011). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*(8. Baskı). Kaan Kitabevi.
- Özmen, A. (2000). *Uygulamalı araştırmalarda örneklem yöntemleri*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Parasız, G. (2009). Eğitim müziği eksenli keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş türk müziği eserlerinin tespitine yönelik bir çalışma. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi / Journal Of FineArtsFaculty*. (15), 19-24.
- Seyidoğlu, H. (2009). *Bilimsel araştırma ve yazma el kitabı* (10.baskı).Güzem Can.
- Şen, Y. (2011). *Müzik öğretmenliği öğrencilerinin “Geleneksel Türk müziği dersleri”ne ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*.(Tez No. 290502) [Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi- Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şengül, C., Feyzi, A. (2016). *Musiki dünyasında hâce Muhammet lutfi(alvarlı efe)* (1.baskı). Atatürk Üniversitesi.
- Tarkum, E. (2018). Türk müziği ve Batı müziğinin yapısal özellikleri ve çokseslilik açısından incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. (1), 31-43.
- Tavşancıl, E., & Keser, H. (2001). İnternete yönelik Likert tipi bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi EğitimBilimleri Fakültesi Dergisi*, 34(1), 45-60. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000043
- Tekin, P.C. (2019). *Bireysel çalgı keman eğitiminde geleneksel türk müziğinin kullanım düzeyi üzerine bir inceleme* (Tez No. 606591)[Yüksek Lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Türkel, L., & Şen, Y. (2015). Türkiye’de müzik eğitimi veren kurumlarda, çağdaş Türk müziği flüt öğretimi uygulamalarına yönelik uzman görüşleri. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 31(2), 57-81. <https://doi.org/10.7816/sed-03-02-04>
- Uçan, A. (2018).*Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye’deki durum* (4. baskı). Arkadaş Yayınevi.
- Ural, A., & Kılıç, İ. (2021). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi* (6. Baskı). Detay Yayıncılık.
- Üstün. E., (2010). *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi ana bilim dallarında uygulanmakta olan bireysel çalgı flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemlerin incelenmesi*.(Tez No.264352)[Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Üstün, E., (2019). Flüt eğitiminde günlük çalışma yapmanın öğrenciler üzerinde bilinçli farkındalık ve stres kontrolü açısından etkisi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*. (2), 591-601.
- Veneziano L., & Hooper J. (1997). A method for quantifying content validity of health-related questionnaires. *American Journal of Health Behavior*, 21(1), 67-70. <https://www.scienceopen.com/document?vid=8254f3c9-3a49-4e44-b430-1643adfc84ae>
- Yalçınkaya, B., (2010). *Flüt eğitiminde geleneksel Türk müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik oluşturulan "etüt yazma modeli" ve bu modelle bestelenen "özgün etütler" in öğrenci başarısı üzerine etkileri*. (Tez No.290517)[Doktora tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yeşilyurt, S., & Çapraz, C. (2018). Ölçek geliştirme çalışmalarında kullanılan kapsam geçerliği için bir yol haritası. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 251-264. <https://doi.org/10.17556/erziefd.297741>

EKLER

EK-1 Araştırma Sürecinde Kullanılan Anket Formu

BİREYSEL ÇALGI FLÜT EĞİTİMİ DERSLERİNDE GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİNİN KULLANILMA DURUMUNUN İNCELENMESİ

Kıymetli Hocam,
"Mesleki müzik eğitimi kurumlarında verilmekte olan bireysel çalgı flüt eğitiminde Geleneksel Türk Müziği'ne ait olguların (makam, etüt, form, repertuvar, icra) kullanılma durumunu betimsel olarak ortaya koymak amacıyla bir araştırma yapmaktayım." Araştırmaya gereksinim duyulan verileri toplamak amacıyla hazırlanan ankette yer verilen soruların cevaplanması araştırma açısından büyük önem arz etmektedir. Yapılacak olan araştırmam için etik kurul ve uygulama izni alındığını belirtmek isterim. Değerli vaktinizi ayırdığınız ve sorulara cevap verme nezaketinde bulunduğunuz için şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Ayşenur SAVURAN
Y. Lisans Öğrencisi

Fakülte veya Yüksekokul *

Kısa yanıt metni

Bölüm *

Kısa yanıt metni

1-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde makamlar konusunda bilgi veririm. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

2-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde makamsal etütlere yer veririm. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

EK 1. (Devamı)

3-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde makamsal eserlere yer veririm. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

4-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde GTM usûlleri konusunda bilgi veririm. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

5-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde GTM usûlleri ile yazılmış etütlere yer veririm. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

6-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde GTM usûlleri ile yazılmış eserlere yer veririm. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

EK 1. (Devamı)

7-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde göçürme (Transpoze) kavramı hakkında teorik bilgiler veririm. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

8-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde göçürme (Transpoze) becerisini pekiştirmek için etüt, egzersiz vb. ek uygulamalar yaptırım. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

9-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde örnek eserlerle göçürme (Transpoze) becerilerini pekiştiririm. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

10-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde GTM'de ki formlar hakkında teorik bilgiler veririm. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

EK 1. (Devamı)

11-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde GTM'de ki formları örnekler nitelikte eser dinletirim. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

12-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde GTM'ye ait formlardaki eserleri icra ettirim. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

13-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde GTM icrası yapan flüt sanatçıları hakkında bilgi veririm. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

14-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde GTM icrası yapan flüt sanatçılarına ait örnek icralar dinletirim. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

EK 1. (Devamı)

15-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde kazandırılacak davranış ile bağlantılı olarak GTM' ye ilişkin eser repertuarı (ders materyali) oluştururum. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

16-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde Flüt eğitimi ve/veya orkestra eğitimi süreçlerinde GTM eserleriyle toplu icra çalışmaları yaptırım. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

17-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde GTM' ye ilişkin lisansüstü çalışmalardan ders materyali olarak faydalanırım. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

18-Bireysel çalgı flüt eğitimi derslerinde GTM' ye ilişkin yazılan çalgı metotlarından, dergilerden, makale, sempozyum ve benzeri çalışmalardan faydalanırım. *

- Hiç
- Az
- Orta Düzeyde
- Yeteri Düzeyde
- İleri Düzeyde

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı: Ayşenur SAVURAN

EĞİTİM

2010–2014 Ödemiş Anadolu Lisesi

2014–2018 Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans

2019-2022 Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi A.B.D. Müzik Öğretmenliği Bölümü Tezli Yüksek Lisans Programı

DENEYİM

2020-2021 İzmir/Ödemiş Neva Anaokulu Müzik Öğretmenliği

2022 Bingöl/Genç Borsa İstanbul Atatürk Ortaokulu Müzik Öğretmenliği görevine devam ediyor.